

til at flytte bort fra kvarteret, fordi man ikke lytter til dem og ad åre vil have et eller andet stort, flot projekt gennemført. Et helt kvarter skifter på den måde karakter. Det har man set i Vestbyen i Ålborg, det kommer man også til at se mange andre steder, og det kommer man formentlig også til at se på Vesterbro.

Jeg synes altså, man skal tillade en større grad af delbyfornyelse. De centrale installationer og tag og vinduer og el og varme og alt sådan noget skal selvfølgelig være i orden, men hvordan kan det genere resten af lejerne, at der er lejere, som gerne vil beholde det gamle køkken? Hvis der er lejere, som synes, de ikke behøver opvaskemaskine og alverdens ting, fordi de godt kan bruge det, de har, hvorfor skal de så ikke have lov til det? Men sådan er det jo ikke i dag.

Da Boligudvalget for mange år siden var nede og se på byfornyelse i Hamburg og i Bremen, var en af de ting, vi lærte, faktisk, hvordan man i langt højere grad lod den indvendige byfornyelse i lejlighederne være op til lejerne. Det er man ikke gode nok til i Danmark, og det synes jeg man skal prøve på at komme efter, hvis vi skal til at diskutere det her igen til maj.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 103:

Forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet.

Af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) m.fl.
(Fremsat 28/2 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Spørgsmålet om en mere effektiv indsats imod den organiserede kriminalitet og rockerkriminaliteten har været stærkt fremme i den retspolitiske debat i det seneste års tid, senest i forbindelse med rockerdrabet for et par uger siden.

Forhistorien er kort den, at en arbejdsgruppe under Justitsministeriet i marts måned sidste år fremlagde en handlingsplan med 15 forslag til en forstærket indsats på dette område.

Arbejdsgruppens forslag koncentrerer sig om bedre vidnebeskyttelse og styrkelse af efterforskningen af den organiserede kriminalitet.

I forbindelse med offentliggørelsen udtalte jeg, at der skal sættes hårdt ind imod den organiserede kriminalitet, ikke mindst på internationalt plan.

Jeg sagde samtidig, at der er tale om en omfattende og meget alvorlig kriminalitet, som på baggrund af den øgede internationalisering og åbningen af landegrænserne i Europa mod øst har fundet nye vækstbetingelser.

Det er derfor ikke uden grund, at bekæmpelsen af den organiserede kriminalitet står højt på den internationale dagsorden, herunder i EU og i samarbejdet med Østersølandene.

Jeg sagde også, at nogle af forslagene er vidtgående, men at vi må indse, at bekæmpelsen af den organiserede kriminalitet kræver nye og effektive midler.

Handlingsplanen blev efter offentliggørelsen sendt til høring, og under høringen har navnlig Advokatrådet taget kraftigt afstand fra nogle af punkterne i handlingsplanen.

I maj 1995 var der i Folketinget en forespørgselsdebat om organiseret kriminalitet, hvor jeg oplyste, at der på grundlag af handlingsplanen ville blive udarbejdet lovforslag.

Regeringens lovgivningsprogram for dette år omfattede da også et lovforslag på grundlag af handlingsplanen og tre betænkninger fra Strafferetsplejeudvalget. Den ene betænkning er fra 1989 og vedrører ransagning, og de to øvrige betænkninger er fra henholdsvis 1991 og 1995 og handler om beslaglæggelse, fotoforevisning, konfrontation, observation m.v. Der er altså tale om et meget omfattende lovgivningsarbejde.

Hertil kommer, at forslagene i handlingsplanen om organiseret kriminalitet ikke er udmøntet i udkast til lovregler. Sådanne regler skal derfor først udformes.

Bla. på denne baggrund besluttede jeg i begyndelsen af februar at udskyde et eventuelt lovforslag til næste folketingssamling.

Rockerdrabet for nogle uger siden gav anledning til en ny debat og krav om, at der nu må gøres noget, og det må der, men enkeltsager skal ikke sætte tempoet. Vi hverken kan eller bør haste en lovgivning igennem på et så vanskeligt område, hvor der kan være risiko for, at retssikkerheden sættes over styr, hvis man ikke er påpasselig.

Det er nemlig vigtigt, at der er så bred tilslutning som muligt til nye tiltag. Derfor må vi søge at finde nogle midler, som ikke er så kontroversielle, at de sætter skel og møder modstand i brede kredse og også hos domstolene og forsvarsadvokaterne. Så sætter vi nemlig mere til, end vi vinder.

Vi vil derfor nu i regeringen fortsætte vore overvejelser på hele dette område med henblik på næste folketingssamling. Efter en høringsrunde vil jeg til efteråret og inden udløbet af 1996 – som jeg forstår at beslutningsforslaget også mener skal være tidsfristen – bla. på baggrund af handlingsplanen om organiseret kriminalitet fremsætte de lovforslag, som regeringspartierne finder rigtige og nødvendige, indeholdende initiativer både vedrørende vidnebeskyttelse og bedre efterforskningsmuligheder for politiet.

Poul Qvist Jørgensen (S):

Når man betragter det meget sammensatte billede af kriminaliteten i Danmark, er den kriminalitet, der udøves af rockergupperne, temmelig iøjnefaldende. Det skyldes ikke mindst den meget afvigende adfærd, man ser i disse grupper, som ifølge deres enprocentsfilosofi udgør et sandt broderskab imod borgerdyrene.

Mordet på et Banditos-medlem i Københavns Lufthavn er sammen med mordet på Makrellen

for 10 år siden udtryk for en helt afsporet tankegang, som samfundet naturligvis må reagere på, fordi samfundet her står over for en provokation, som ikke kan eller bør ignoreres.

Men det er sandelig ikke den eneste type kriminalitet, der udøves her i landet, hvad man ved læsning af beslutningsforslaget godt kunne tro. Vi kan ikke tillade os at være blinde for, at der formentlig findes en langt mere udspekuleret, grænseoverskridende kriminalitet, som ikke udøves af motorcyklister med rygmærker, som render rundt og skyder folk ned med oversavede jagtgeværer, men af såkaldt pæne mennesker i pæne stillinger.

Derfor er der stor forskel på de varierende former for organiseret kriminalitet, som overhovedet ikke kan skæres over én kam.

Med den tiltagende internationalisering må vi også være forberedte på, at vi i fremtiden kan støde på udløbere af den organiserede kriminalitet fra f.eks. Italien og Rusland, hvor mafia-kriminaliteten tilsyneladende er udbredt.

Derfor må samfundets svar på disse lovovertrædelser være varierede.

I Socialdemokratiet har vi bestemt sympati for en mere aktiv indsats imod den organiserede kriminalitet og altså også sympati for dele af den handlingsplan, der som bekendt kom fra en arbejdsgruppe under Justitsministeriet.

Jeg hører ikke til dem, der vil kritisere, at der er gået et år, fra arbejdsgruppens forslag forelå, inden der er kommet politiske initiativer, for som ministeren jo også gjorde rede for, er handlingsplanen sendt til en høring, hvor man bla. fra Advokatrådet fik en ret negativ reaktion på nogle af punkterne.

Noget kunne således tyde på, at der skal foretages meget grundige overvejelser, inden vi ændrer den gældende lovgivning. Undskyld mig frasen, men hastværk er som bekendt lastværk, og det gælder vist også i denne sag.

Hvis jeg kort skal omtale enkelte punkter i forslaget, vil jeg især sætte spørgsmålstegn ved forestillingen om det omfattende vidneprogram, som her er skitseret.

Vi medvirker gerne til at beskytte de enkelte vidner så godt som overhovedet muligt, således at åbenbare urimeligheder undgås. Det må sikres, at vidner ikke skal løbe spidsrod mellem den sigtede og dennes venner på vej ind og ud af retsbygningen, og det må sikres, at vidner ikke kan skræmmes til at holde mund, fordi de bliver truet af den sigtede og dennes omgangskreds.

Vi har omvendt ingen særlig tiltro til arbejdsgruppens anbefaling af særlige vidnebeskyttelsesprogrammer, der kan give vigtige vidner mulighed for at få nyt navn, opholdssted, arbejde osv. Landet er ikke særlig stort, og det giver ikke særlig gode betingelser for at give vidner den fornødne beskyttelse. Der skal andre ting til.

Og brugen af civile agenter, som også er nævnt, skaber flere problemer, end det løser. De har for det første ingen høj troværdighed, idet de selv er involverede i kriminaliteten, og de har for det andet ingen pligt til at holde sig til sandheden, således som polititjenestemænd som bekendt har. Det er så problematisk at indføre civile agenter – ikke mindst af hensyn til deres sikkerhed – at vi skal se meget overbevisende argumenter, før vi kan tilslutte os den tanke.

Socialdemokratiet er kort og godt ikke overbevist om, at forslaget fra arbejdsgruppen bør realiseres i den form, det her foreligger i, men vi ser frem til en fornyet drøftelse med justitsministeren, ikke mindst om aspekterne i det internationale politisamarbejde.

Det grundlæggende princip for en retsstat er, at den tiltalte er uskyldig, indtil det modsatte er bevist, og vi ønsker selvsagt at holde fast ved det princip.

Vi kan ikke på det foreliggende grundlag støtte forslaget, men vi ser frem til konstruktive drøftelser af de forskellige punkter. Der skal nemlig ikke være nogen tvivl om, at vi mindst lige så meget som forslagsstillerne ønsker en effektiv bekæmpelse af forbrydelser og størst mulig hensyntagen til vidnerne.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Når vi hører Socialdemokratiets ordfører, hr. Poul Qvist Jørgensen, sige, at man har sympati for dele af handlingsplanen, kunne det jo være interessant, om man prøvede at løfte sløret for, hvad man har egentlig sympati for, en lille smule, men det er måske noget, man ikke har afgjort sin holdning til, og så må vi jo sige, at man ikke har afgjort sin holdning til nogen af punkterne.

Det, jeg hører, er, at man ikke har megen tiltro til, at vidner kan beskyttes ved at få et nyt navn. Jeg hører også, at man afviser anvendelsen af civile agenter. Men når man i Socialdemokratiet siger, at man ønsker en effektiv indgriben over for den organiserede kriminalitet, ville det klæde Socialdemokratiet at komme med nogle mere klare bud på, hvad man egentlig ønsker i denne sag.

Jeg må også afvise, at der er nogen form for populisme i dette forslag, idet beslutningsforslaget er fremsat før det seneste rockerdrab i Kastrup Lufthavn.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre lidt mere fra Socialdemokratiets ordfører om, hvad man mener i denne sag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

I disse dage lyder det markant fra dele af regeringen: Lov og orden skal der til. Forbryderne skal straffes. Folketinget skal stramme loven og skærpe straffene. Forbryderne skal registreres i nye registre. Forbrydernes indtjening skal konfiskeres. Forbrydernes rettigheder skal inddrages.

Det er jo markant tale fra en regering, der ellers ikke hylder princippet om lov og orden.

Man kunne ønske, at disse synspunkter var fremsat af landets justitsminister, som netop er ansvarlig for ro og orden. Nu er synspunkterne imidlertid fremsat af miljøministeren og gælder slet ikke de rockere, der spreder rædsel og død og ødelæggelse om sig; betragtningerne gælder alene miljøsyndere.

Når Venstre i dag er medforlagsstiller til dette beslutningsforslag, er det i håb om også at vække landets justitsminister til dåd, idet det er svært overhovedet at få øje på regeringens retspolitik. Man får lyst til at spørge, om regeringen overhovedet har en retspolitik.

Justitsministeren har gentagne gange – også i dag – lovet, at nu skulle der ske noget, nu skulle der dæmmes op for den alvorlige, organiserede kriminalitet, men der er intet sket – ud over at vi har fået en lang række bilag og rapporter i Retsudvalget – og heller ikke i dag er justitsministeren kommet med en klar politisk tilkendegivelse af, hvad han ønsker at gøre for at forbedre politiets efterforskningsmuligheder.

Det er ejendommeligt for forbrydernes ofre at måtte konstatere, at de forbrydelser, der går ud over andre menneskers liv og velfærd, de forbrydelser, der hensætter befolkningen i angst og utryghed, de forbrydelser, der begås forsættigt, ikke skal bekæmpes effektivt, og at regeringen er mere optaget af at straffe uagtsomme miljøovertrædelser end at dæmme op for forsættelige voldsforbrydere og dæmme op for og effektivt afklapse narkobagmændene. Det er et besynderligt livssyn, må man sige.

Jeg vil pege på et par enkelte ideer fra ministerens egen rapport og må med det samme erklære, at disse forbedringer af politiets efter-

forskningsmuligheder naturligvis skal ses i nøje sammenhæng med det beslutningsforslag om en mere effektiv afsoning, som vi skal behandle om lidt.

I rapporten peges der på muligheden for at anvende civile agenter.

Venstre mener bestemt ikke, at civile agenter skal blive et dagligt led i efterforskningen, naturligvis ikke. Jeg deler til fulde de betænkeligheder, der er blevet fremført, og derfor er det naturligvis nødvendigt, at en sådan lovgivning om civile agenter bliver meget præcis, at det meget præcist afgrænses, hvornår politiet må anvende disse civile agenter for at infiltrere det kriminelle miljø. Men det er at vende totalt op og ned på tingene, at vende op og ned på, hvad der er godt og ondt, alene at fokusere på forbrydernes retssikkerhed.

Nødvendigheden af nye og utraditionelle efterforskningsskridt er jo ikke afledt af et politisk ønske fra Venstre om, at politiet skal have mere magt og myndighed over den enkelte lovlydige borger – tværtimod. Civile agenter skal tværtimod anvendes for at skabe den tryghed for de lovlydige borgere, der ligger i, at befolkningen ved, at forbrydelserne bliver opklaret.

Det er stærkt beklageligt, at regeringen har en helt anden opfattelse af, hvad vi skal bekymre os om her i Danmark.

I Venstre er vi mest bekymrede for forbrydernes ofre, og vi er derfor villige til at tage utraditionelle metoder i brug, og derfor finder vi det helt naturligt at følge rapportens forslag om, at forbrydernes bagmænd ikke uden videre skal score gevinsten af deres overskudsgivende virksomhed. Den kriminelle, der officielt lever af bistandshjælp, men bliver antruffet med store økonomiske midler på sig, må selv forklare og godtgøre, at han har pengene fra en lovlig indkomst. Det er jo også sådan, at almindelige ordentlige mennesker skal opgive til skattevæsenet, hvad de tjener.

Til sidst vil jeg henvende mig til de danske forældre:

Hvis man hænger sit eget svigt ud ved at udstille sit afkom i TV 3 som store beundrere af morderen Jønke, hvis man har opdraget sine børn til at betragte mordere som helte, der skal beundres, hvis man har opdraget sine børn til at kaste sig over helten Jønke for at få hans autograf, så skulle man måske som forældre en stund gå i enrum og tænke efter, om der ikke er noget, man totalt har misforstået.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det, jeg håber at få belyst gennem udvalgsarbejdet og gennem drøftelser af den store mængde rapporter – Retsudvalget har jo selv været flittigt til at give udtryk for ønsket om at få nogle faglige indspark i debatten, men en debat om det helt grundlæggende troede jeg ikke vi skulle have lige netop på nuværende tidspunkt – er for mig at se spørgsmålet om, hvor retsopfattelsen er henne i de to indlæg, vi indtil nu har fået fra henholdsvis hr. Bendt Bendtsen og fru Birthe Rønn Hornbech.

Jeg synes, jeg godt kan tillade mig at spørge om det, også på grund af den viden, jeg har om de to ordføreres teoretiske baggrund, for det er faktisk vigtigt på et eller andet tidspunkt at finde ud af, hvordan vi forholder os til hinanden med hensyn til vores retsopfattelse.

I virkeligheden tror jeg ikke, vi er så forfærdelig fjernt fra hinanden, men jeg aner en gang imellem et skred.

Det kunne jeg godt tænke mig at få belyst, om ikke andet så under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

De to tidligere ordførere, som hr. Poul Qvist Jørgensen nævner, er altså en kriminalassistent og en vicepolitimester, og så henviser han til deres teoretiske baggrund. Men vi har netop en praktisk baggrund, og derfor ved vi, hvad vi taler om, og jeg kan i hvert fald sige på Venstres vegne, at vores retsopfattelse er den, at forbrydelser skal opklares, og at alvorlige forbrydelser i endnu højere grad skal opklares, og at hensynet til ofrenes retssikkerhed altid må gå forud for hensynet til forbryderne.

Bendt Bendtsen (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi utilfredse med justitsministerens beslutning om at udskyde lovgivningen om vidnebeskyttelse og styrkelse af politiets efterforskning af den organiserede kriminalitet og rockerkriminaliteten, og derfor har Det Konservative Folkeparti sammen med Venstre taget initiativ til at fremsætte dette beslutningsforslag.

Handlingsplanen indeholder mange kompetente forslag til gavn for retsbevidstheden og ikke mindst vidnerne, som enhver retsstat er afhængig af.

Justitsministerens udskydelse dækker over det, som alle ved: at man internt i regeringen

ikke kan blive enig om, hvad man ønsker at bruge fra handlingsplanen, som blev fremlagt allerede i marts 1995.

Fra konservativ side mener vi, at nu er tiden inde til handling. Den organiserede kriminalitet og rockerkriminaliteten er i fremmarch. I vor teknologiske tid bliver verden mindre og mindre. Samtidig får vi også nittegevinsterne såsom organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet ind i vor dagligdag.

Retsplejeloven og straffeloven er skrevet sammen i en tid, hvor samfundet ikke havde de problemer at tackle, som vi har fået på nuværende tidspunkt. Folketinget må nu give politiet det efterforskningsværktøj, som der bl.a. i handlingsplanen peges på. Enhver, der kender dette efterforskningsområde, må erkende, at det nuværende regelsæt ikke rækker, hvis vi vil sikre, at de mest hensynsløse kriminelle kan pågribes og stilles til regnskab for deres handlinger.

Det er jo det, det i bund og grund drejer sig om: at disse kriminelle elementer stilles til regnskab for deres egne handlinger.

Med risiko for at blive kaldt miljøskadet kan det egentlig undre en politimand gennem 20 år, at man ikke snart også i dette hus kan få øjnene op for, hvad der sker omkring os.

Handlingsplanen nævner en del gode værktøjer til vidnebeskyttelse, og hvorfor nu det? Fordi vidnerne flygter fra vore retssale, så snart der er tale om organiseret kriminalitet eller rockerkriminalitet, og hvis de ikke udebliver, så lider de af akut hukommelsestab, og det er der selvfølgelig en årsag til: Vold og trusler om vold samt kontant afregning fra det kriminelle miljøside er en kendsgerning.

Hvis der overhovedet er nogen i dette hus, som betvivler dette, så er det, fordi de ikke kender til hverdagen.

Fra konservativ side havde vi gerne set, at man kunne genindføre brugen af anonyme vidner i de helt hårde sager om rå vold og narkokriminalitet, men det er der jo ikke engang peget på i denne handlingsplan. Forslaget herom blev nedstemt af Folketinget i 1994, og arbejdsgruppen har end ikke peget på dette område, men som sagt peget på et godt og gedigent vidnebeskyttelsesprogram. Hertil kommer en hovedregel om udelukkelse af bandemedlemmer fra retsmøder, øget adgang til indenretlig afhøring af vidner, før muligheden for trusler opstår, en udvidet kriminalisering af trusler mod vidner og en begrænsning af aktindsigten i sager om straffuldbyrdelse. Det er nogle af de værktøjer,

handlingsplanen påpeger, og de forslag er vi fra konservativ side enige i.

Nu har vidnebeskyttelsen ikke været det mest kontroversielle punkt i debatten, siden handlingsplanen fremkom. Det har derimod været de forslag, som skulle styrke politiets efterforskning. En håndværker uden værktøjskasse er ikke meget værd, og det samme gælder for politimanden, såfremt han ikke har de retspolitiske værktøjer, der skal til.

Desværre må vi konstatere, at de kriminelle har fået et forspring, men dette forspring vil vi gerne være med til at fjerne fra konservativ side. Beslutningsforslagets punkter 6-15 indeholder nogle udmærkede tiltag til at styrke efterforskningen, som vi fra konservativ side kan støtte, og det øgede internationale politisamarbejde er også en nødvendighed, som nok ikke afføder den store diskussion i dag. Men der er også behov for en øget adgang til både telefon- og rumaflytning i de grove volds- og tyverisager. Strafframmens regler om 6 år eller derover bør lempes, for det er jo ikke bolsjetyve, det danske politi slås med i 1996.

Et andet punkt, vi fra konservativ side ikke ser de store problemer i, er brugen af civile agenter. Der er brug for en lempelse på dette område. Erfaringerne med det hidtidige regelsæt har vist, at agentreglerne er uden praktisk betydning i dag. Hvis vi skal kunne ramme bagmændene i den organiserede kriminalitet, må der åbnes mulighed for, at udenforstående kan infiltrere de kriminelle organisationer og ad den vej yde et bidrag til optrevlingen.

Man taler meget om retssikkerhed, og jeg er ikke det mindste i tvivl om, at der i hvert fald i et flertal af befolkningen er en positiv indstilling til disse dybere indgreb mod dødens købmænd, som i dag har fået alt for lette vilkår. Men desværre må vi nok konstatere, at det ikke er befolkningen, der er trendsættere, når vi taler om retspolitik. Det er blevet folkene på de bone-de gulve på Kriminalistisk Institut på Københavns Universitet.

Jeg vil afslutte nu, da det med den taletid, der er til rådighed, ikke er muligt at kommentere hele handlingsplanen. Men der skal ikke herske tvivl om, at vi fra konservativ side ønsker handling nu, og vi ønsker ikke at udskyde disse nødvendige tiltag yderligere. Vi har holdningen klar i den konservative folketingsgruppe, og når vi ser på sammensætningen af arbejdsgruppen, kan vi se, det er kompetente folk, der har udarbejdet denne plan.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil lige sige, at jeg kommer til at holde en anden tale end den, jeg har forberedt.

Jeg havde en mistanke om, at justitsministeren ventede på bedre eller værre tider – som man nu vil tage det – for at kunne komme igennem med forslag om civile agenter og den slags. Men jeg må sige, at efter at have hørt ministerens tale i dag, kan jeg næsten ikke sige andet end tusind tak.

Jeg synes, der er god grund til, at ministeren ikke gennemfører de forslag, der vitterlig er flertal for, som der jo er for en række af forslagene; det er jo kommet frem under debatten. Jeg har egentlig været lidt overrasket over det, og det var derfor, jeg troede, ministeren ventede på bedre eller værre tider. Vi kommer altså ikke igennem med forslag om vidnebeskyttelse og alle de ting, der har været bred opbakning om i Folketinget, og som jeg egentlig havde troet, vi havde fået gennemført nu. Men hvis ministeren mener, det er for kompliceret at fremsætte dem uden et yderligere stort arbejde, skal jeg naturligvis uden videre respektere det og sige tak for det. Jeg synes, det lyder betryggende for det videre arbejde.

Det er jo vigtigt, at samfundet ikke kommer til at ligne forbryderne. Vi må overlade til forbryderne at bruge metoder, som er modbydelige, og vi skal ikke begynde at gøre flertallet af befolkningen mere forbryderisk, end det er i forvejen; jeg tænker her på spørgsmålet om agenter osv. Og derudover hjælper den slags vitterlig ikke. Man kan ikke udpege ét eneste sted i verden, hvor den slags hjælper, medmindre man mener, at »hjælper« betyder, at det er godt at have mange forbrydere og mange fængsler. Disse metoder er frygtelig ineffektive med hensyn til at begrænse kriminaliteten.

Det kan godt være, der kommer hånske bemærkninger om miljøkriminaliteten. Men Flemming Balvig havde en artikel eller et interview for forholdsvis kort tid siden i Mandag Morgen, hvor han gjorde opmærksom på, at der er tale om ganske andre summer og en ganske anden voldsomhed inden for miljøkriminalitet og økonomisk kriminalitet, end vi har at gøre med her. Jeg vil også sige, at ifølge Britta Kyvs-gaards undersøgelse, der er lavet over 13 år, er 6 pct. af de kriminelle straffet for vold – 6 pct.! Og af de 6 pct. er 67 pct. kun straffet én gang over en 13-årig periode. I forhold til den øvrige kriminalitet i samfundet er det altså et begrænset – godt nok et modbydeligt, men begrænset –

problem, og medmindre det er noget andet, man er ude på, ville det være godt, hvis der også var interesse for at prøve at begrænse den alvorlige, generelle kriminalitet.

Jeg kan også nævne her, at jeg simpelt hen var ved at kaste op forleden dag, da jeg så, at fru Pia Kjærsgaard havde skrevet i Politiken, at den vold, hendes samfundsklasse begår, nemlig trafikvolden, skulle der være noget mere af. Vi skulle ophæve alle begrænsningerne, fordi de pæne mennesker – sådan nogle som os, man kan jo også høre mange folketingsmedlemmer sige det – mener, det er helt i orden at overtræde reglerne. Jeg ved, at hr. Tom Behnke, hr. Helge Adam Møller og fru Birthe Rønn Hornbech sidder i Justitsministeriets Færdselssikkerhedskommission, og de har for nylig fået at vide, at bare de gældende regler blev overholdt, ville antallet af dræbte og tilskadekomne blive halveret. Det er faktisk ret mange, vi derved ville gøre noget for, for der dræbes jo ca. to om dagen og lemlæstes enormt mange flere.

Men den kriminalitet – som er den eneste, der ikke er social slagside på – skal man nok holde fingrene fra. Ifølge fru Pia Kjærsgaard – jeg går da ikke ud fra, at der er andre herinde, der deler de meget, meget ubehagelige synspunkter – skal der tværtimod være mere af den. Det var faktisk det, hun skrev. Hun skrev, at man ikke skulle tage køreglæden fra sådan nogle som hende, det var det udtryk, hun brugte.

Og en ting til: Med hensyn til, hvem der optræder sammen med Jønke, fatter jeg ikke, at Folketingets medlemmer ikke bare går ud af tv-studiet, når han er der. Jeg kan godt forstå, man er chokeret over, at forældrene ikke forhindrer, at deres børn sidder og ser forgabte ud over det, men i denne sal er der altså medlemmer til stede, som har optrådt på tv – nogle endda for anden gang – sammen med en sådan forbryder. Jeg kunne ikke drømme om at gøre det. Jeg ville være gået min vej, og jeg håber også, de fleste andre ville have reageret så forholdsvis sobert. Men på den baggrund skal man i hvert fald ikke være forarget over, at der er forældre, der ikke har styr på deres børn, når man ikke engang kan styre sig selv.

Så vil jeg sige til allersidst til ministeren, at der er – som jeg nævnte før – en række af forslagene i denne pakke om den organiserede kriminalitet, vi kan støtte i SF, først og fremmest selvfølgelig forslaget om bedre vidnebeskyttelse, men også nogle af de andre ting. Vi er også optaget af at se på, hvad man kan gøre med den

omvendte bevisbyrde, men det er nok et af de forslag, vi vil have arbejdet godt igennem, hvis det skal blive acceptabelt for os. Men det er da noget af det, vi har talt om, og nu skal jeg ikke benytte lejligheden til ellers at remse op, hvad vi kan støtte.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Når vi i dag hører SF's ordfører tale om modbydelige metoder, mener SF's ordfører altså i virkeligheden nogle af dem, der er nævnt i handlingsplanen. Jeg kunne godt tænke mig at få konkretiseret helt klart fra SF's ordfører, hvad man anser for modbydelige metoder.

Og så kan det jo egentlig undre én, når man hører, at nu siger Flemming Balvig det ene og det andet, og Britta Kyvsgaard har lavet en anden undersøgelse. Er det slet ikke ved at være gået op for SF's ordfører, fru Margrete Auken, at hun måske er lidt ude af kurs med det, den danske befolkning mener? Man henholder sig til Flemming Balvig og Britta Kyvsgaard, og lidt senere i dag, når vi skal tale om revselsesret, er det åbenbart Jørn Vestergaard, der er trendsætter. Det er åbenbart Kriminalistisk Institut på Københavns Universitets bonede gulve, som er fuldstændig ude af trit med den danske befolkning, der sætter dagsordenen for SF.

Og så vil jeg gerne vente med at kommentere Jønkesagen til næste dagsordenspunkt.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er fuldstændigt rigtigt: SF henholder sig til folk, der har begreb om tingene, og det gør vi med glæde. Det gør vi også inden for trafikken, skønt der også her er trendsættere, der går ind for højere hastigheder på landevejene, og inden for voldskriminaliteten kigger vi på statistikker.

Jeg ved udmærket godt, at i visse dele af befolkningen – især dér, hvor man går ind for det, man kalder den folkelige retsbevidsthed – findes der et umætteligt uhyre, der hedder hævnørst. Jeg medgiver, at hævnfølelsen også er en del af vort retssystem, og det skal den også være. Men jeg kan sige til hr. Bendt Bendtsen, at hvis man først begynder at fodre det udyr, der hedder hævnørsten, skal man være klar over, at det er det umætteligste dyr, der findes. Jo mere man fodrer det, jo mere sultent bliver det, og det er i de lande, hvor man har de strengeste straffe, at hævnørsten – den folkelige følelse af, at nu skal der gøres noget alvorligt – er stærkest.

Men sådan noget hopper vi ikke på i SF, det vil jeg gerne overlade til Det Konservative Folkeparti. Jeg er lidt overrasket over, at Det Konservative Folkeparti er faldet for den pøbelvælde, men vi andre holder os til folk, der har begreb om tingene.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg må kort og klart konstatere, at det, jeg spurgte om angående de modbydelige metoder, fru Margrete Auken startede sin ordførertale med at omtale, kan vi åbenbart ikke få nogen besked om.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg beklager, at jeg lod mig ophidse af den konservative ordførers påberåbelse af pøbelen, men jeg kan godt sige, hvad det er for nogle modbydelige metoder, jeg tænker på. Det er først og fremmest brugen af civile agenter og brugen af anonyme vidner. På den måde vil vi begynde at skabe et samfund, der kommer til at ligne de samfund, vi vil bekæmpe, og det må vi under ingen omstændigheder gøre. Men der er også en række andre ting. Der er f.eks. nogle dommere, der har advaret om, at selv om vi tror, at bare der er en dommerkendelse, er alt i orden, er det altså en metode, vi skal være forsigtige med.

Men der er mange af tingene, vi godt vil drøfte. Vi vil bare ikke forringe vort retssamfunds høje stadi, og fordi vi ikke har set tegn på nogen som helst steder, at de skulle hjælpe på kriminaliteten, vil vi ikke gå med til dem. Der er ingen beviser for det, og de hjælper kun det udyr, som kun bliver mere sultent af dem.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Senere i dag skal vi diskutere SF's forslag om afskaffelse af revselsesretten. Jeg synes dog, det er helt i orden, at fru Margrete Auken hidser sig op på den måde, for jeg anerkender fru Margrete Aukens fortsatte revselsesret over for Folketinget.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

En af de ældste – hvis ikke den ældste – danske love, nemlig Jydske Lov, siger noget om, at loven skal gøres efter alle mands tarv, og at loven skal være sådan, at den kan forstås af alle og være i overensstemmelse med den opfattelse,

der er i befolkningen. Men jeg kan nu forstå, at det er fru Margrete Auken afgørende og fundamentalt uenig i:

Det, som det store flertal mener, og det, som det store flertal har som sin retsopfattelse, er altså det, fru Margrete Auken karakteriserer som pøbelens mening. Jeg tror dog, den karakteristik kommer til at falde tilbage på fru Margrete Auken. Jeg synes faktisk, det er utrolig vigtigt, at Folketinget prøver at lave en lovgivning, som er i overensstemmelse med den retsopfattelse, almindelige mennesker har, for ellers tror jeg, vi får nogle tilstande her i landet, som overhovedet ikke er gode. Loven skal være til alle mands gavn, loven skal kunne forstås af alle, og det, alle mener, er ikke pøbelens mening.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nej, jeg har sandelig ikke sagt, at alle var pøbelen, jeg har ikke engang sagt, at flertallet var det. Flertallets mening finder man ud af ved frie, hemmelige valg, og frie, hemmelige valg har ført til den sammensætning af Folketinget, som det har nu.

Det kan da godt være, at de retssystemer, som hr. Helge Adam Møller og hr. Bendt Bendtsen og andre herinde går ind for, har flertal. Jeg ville synes, det var forfærdelig sørgeligt, jeg ville synes, at så er det pøbelmetoderne, der vinder. Men jeg går faktisk stadig ind for, at vi kun bruger metoden med frie, hemmelige valg, når vi skal finde ud af, hvad flertallet mener.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, der fra borgerlig side har indsneget sig noget af en misforståelse i debatten. Man påberåber sig nu det, der i USA er blevet kaldt befolkningens tavse flertal.

Jeg er tilhænger af, at vi både lytter til vores retsvidenskabelige eksperter, som fremlægger gode, solide forskningsresultater, og naturligvis også til befolkningen. Jeg tror slet ikke på, at befolkningen deler den forenklede og hævngrigerige grundopfattelse, som føres frem fra borgerlig side. Jeg tror heller ikke, befolkningen er interesseret i at få et overvågningssamfund, hvor den enkeltes rettigheder bliver tilsidesat til fordel for noget, som i uhyggelig grad kan begynde at minde om politistatsmetoder, f.eks. sådanne ting som civile agenter og udvidet anvendelse af telefon- og rumaflytning osv. – ting, vi kender fra politistater.

Jeg tror, at når vi får en virkelig folkelig debat om dette spørgsmål, vil et flertal af befolkningen sige, at vi skal naturligvis ikke have en politistat, og vi skal naturligvis ikke sætte retssikkerheden over styr for at bekæmpe kriminaliteten. Vi skal bekæmpe kriminaliteten, men ikke på bekostning af retsstaten. Jeg er fuldt overbevist om, at der vil være flertal for den holdning i befolkningen, og derfor synes jeg, debatten kører lidt af sporet, hvis nogle herinde skulle kunne påberåbe sig det tavse flertal i befolkningen i denne sag.

Jeg håber, vi får en debat, som også kommer ud i befolkningen, og så er jeg ikke i tvivl om, at retssikkerhedsprincippet vil vinde – også i befolkningens debat.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg må indrømme, at da jeg sad og hørte fru Margrete Aukens indlæg, havde jeg et stille håb om, at det var en ond drøm, jeg oplevede. Men det er det jo desværre ikke, det er den barske virkelighed, vi er udsat for i dag. Jeg synes, fru Margrete Auken i uhyggelig grad gør sig til talsmand for forbryderne, selv om det, hele denne lovgivning drejer sig om, er, i hvilken udstrækning vi skal acceptere, at folk ikke bliver beskyttet.

Fru Margrete Auken talte om – jeg skrev det ordret ned – at hun henvender sig til folk, der har begreb om tingene. Men jeg mener ikke, nogen har patent på at have begreb om det emne, vi diskuterer i dag, og jeg synes, det i den grad er en nedgøring af befolkningen. Befolkningen ved udmærket, hvad det drejer sig om – ja, ryst bare på hovedet! De barske realiteter er, at diskussionen om retsbevidstheden er meget omfattende i det danske folk, og jeg kan godt fortælle, at store del af befolkningen ikke er enige med det retspolitiske flertal her i salen, som er anført af bl.a. fru Margrete Auken og andre fremtrædende socialister. Jeg håber, det snart må ændre sig, så vi får et andet retspolitisk flertal, der vil beskytte den danske befolkning. Det har vi brug for.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Hr. Keld Albrechtsen taler om, at debatten skal ud i befolkningen. Jamen kære venner, her er den jo allerede. Det er jo netop den folkelige debat, K og V har ønsket at få ind i Folketinget langt om længe. Sidste år lykkedes det ikke, for

selv hr. Bjørn Elmquist nægtede at diskutere rockerkriminalitet her fra Folketingets talerstol.

Til fru Margrete Auken vil jeg sige, at det er interessant, at fru Margrete Auken alene henholder sig til de hemmelige og frie valg. I Venstre, der som bekendt er landets største parti, har vi en anden facon, nemlig at diskutere med vores bagland. Så kan man nemlig få noget at vide, og så kan man også blive klogere.

Jeg er naturligvis fuldt opmærksom på, at fru Margrete Auken hver sjette søndag står på en helt anden prædikestol i et rum, hvor man ikke må sige hende imod. Det er bare beklageligt, at det i så høj grad præger fru Margrete Aukens facon over for os andre her i Folketinget.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Bendt Bendtsen for en kort bemærkning og så tror jeg, vi er tilbage ved ordførrækken.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg synes, det er imponerende at høre nogle af ordførerne fra Enhedslisten og SF. De taler om hævn-gerrighed, de taler om pøbelvælde, overvågningssamfund og politistat, og man er jo ved at falde ned af stolen, når man hører det.

Det drejer sig i bund og grund om, at vi har nogle skrupelløse mennesker i vores samfund, og det, vi ønsker fra konservativ side, er, at disse mennesker bliver stillet til regnskab for deres handlinger. Men for at vi kan gøre det her i Danmark anno 1996, er vi altså nødt til at tildele vores vidner en ekstra retsbeskyttelse, og det betyder, at vi er nødt til at give politiet nogle efterforskningsværktøjer med i værktøjskassen, så de har noget at arbejde med. Men jeg må henholde mig til de udtalelser, der er faldet, og jeg håber også, det tavse flertal, fru Margrete Auken omtaler, får syn for sagn, når det hører de udtalelser, der er kommet her fra talerstolen i dag.

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg hæftede mig ved, at De Konservatives ordfører i en af sine første korte bemærkninger gjorde gældende, at det ikke var noget populistisk ærinde, Det Konservative Folkeparti var ude i med dette forslag. Men siden strøg debatten jo ud ad de vanlige tangenter med korte bemærkninger af mere eller mindre polemisk indhold, hvor man kappes om, hvem der taler mest nedladende til hvem. Det er åbenbart den kvalitet, vi kan få her.

Jeg har også hæftet mig ved, at der står i bemærkningerne til dette beslutningsforslag, at man er optaget af balancen, og jeg citerer fra side 2:

»Samtidig er det magtpåliggende for forslagsstillerne at fastslå, at bekæmpelse af rockerkriminalitet og organiseret kriminalitet ikke må medføre, at de grundlæggende hensyn til retssikkerheden tilsidesættes.«

Man mener altså, der er denne afvejning, som betyder, at efter forslagsstillerens mening kan der på ingen måde siges nej til disse 15 punkter, fordi de grundlæggende hensyn til retssikkerheden ikke tilsidesættes. Det er altså et spørgsmål om at finde en balance, og der skal ikke være tvivl om, at Det Radikale Venstre lægger sin balanceafvejning på en anden måde, og at der er nogle af de forslag, som er indeholdt i de 15 punkter, vi ikke kan acceptere. Vi tager virkelig denne balanceafvejning alvorligt og skriver den ikke bare ind i bemærkningerne.

Jeg vil også godt sige, at vi i og for sig mener, der har været en systemfejl fra start, fordi den arbejdsgruppe, der blev nedsat under Justitsministeriet for at komme med en handlingsplan, kun omfattede den ene del af dette balance-system, nemlig anklagerne og politiet – altså de retsudøvende myndigheder – men ikke domstolene og advokaterne. Vi har kunnet se på reaktionen fra dommerforeningen, fra meget centrale dommere, fra forsvarsadvokaterne og fra Advokatrådet, at de har meget store betænkeligheder ved præcis de tre punkter, som vi også her de største vanskeligheder med, bl.a. de civile agenter – for nu at nævne dem først uden at gå ind i en substansdebat om spørgsmålet.

Jeg vil også godt gøre især højresiden af salen opmærksom på, at de medier og de dele af befolkningen, man ofte støtter sig til, har sagt klart fra over for spørgsmålet om brug af civile agenter. Jeg har en leder fra Berlingske Tidende den 13. marts, hvor der står:

»Men fremgangsmåden rummer et betænkeligt etisk problem... og derfor bør civile agenter fravælges.«

Er det fuldstændig uden betydning? Påvirker det slet ikke, har det ingen indflydelse på højrefløjten – højreblokken havde jeg nær sagt – som har været på talerstolen for en masse korte bemærkninger, at der står noget sådant i det, der ellers kunne kaldes hoforganet for det borgerlige Danmark? Forleden så vi også en meningsmåling, hvor man offentliggjorde en gallupundersøgelse, som skulle gå ud på, at

59 pct. af befolkningen sagde ja til civile agenter. Der var bare det ved det, at det spørgsmål, man havde stillet, ikke vedrørte civile agenter, men meddelere, som er tilladt.

Vi kan altså ikke støtte dette beslutningsfor-slag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg skal som ordfører for forslagsstillerne vende tilbage til spørgsmålet om civile agenter eller ikke civile agenter lidt senere og bare konstatere her – for historieskrivningens skyld – at hr. Bjørn Elmquist tidligere fra denne talerstol, nemlig den 13. februar 1985, har udtalt sig om og forholdt sig til spørgsmålet, om civile agenter skulle være tilladt eller ej. Dengang syntes hr. Bjørn Elmquist, at civile agenter skulle være en mulighed.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil sige i al stilfærdighed til hr. Helge Adam Møller, at det kan altså lade sig gøre at blive klogere. Jeg håber også, hr. Helge Adam Møller vil give sig selv den chance i stedet for at være så skråsikker i sin holdning.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ja, jeg håber bestemt, der er mulighed for, at man kan blive klogere, og jeg håber, det vil ske på et antal områder for hr. Bjørn Elmquists vedkommende.

Men det interessante er, at hr. Bjørn Elmquist den 13. februar 1985 var i godt selskab. Den sag, hvor man bl.a. diskuterede civile agenter, var baseret på en rapport fra Strafferetsplejeudvalget, og jeg må nævne bare en enkelt af de personer, der dengang sad i Strafferetsplejeudvalget og gik ind for, at der skulle være civile agenter, nemlig den nuværende ombudsmand, hr. Gammeltoft-Hansen. Og når jeg tænker på mange af bemærkningerne om, at det er altså kun det mest reaktionære højre og kun dem, der kan forestille sig at anvende civile agenter, vil jeg godt fortælle, at den nuværende ombudsmand var blandt de otte, der foreslog det dengang.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg synes, hr. Bjørn Elmquists facon over for sit gamle parti, hvor han dog sad i ca. 10 år, er

under lavmålet. Jeg kan godt se, at hr. Bjørn Elmquist sidder lige ved midtergangen nu, og jeg ved ikke, om han bliver siddende på den side, men når hr. Bjørn Elmquist anlægger det niveau, vil jeg også give hr. Elmquist svar på til-tale.

Hr. Bjørn Elmquist skulle være blevet klogere. Jeg kan sige, at tilsyneladende er der både ved sidste folketingsvalg og ifølge samtlige gallupundersøgelser siden da en lang række danskere, der er blevet langt klogere, siden hr. Bjørn Elmquist har forladt Venstre. Det kan man se af gallupundersøgelserne.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Det sidste indlæg har jeg ikke lyst til at kommentere, og jeg vil heller ikke kommentere det, fordi jeg mener, det falder langt uden for det spørgsmål, vi har på dagsordenen nu. Som jeg forstod det, var det om gallupundersøgelser om tilslutning til partiet Venstre. Det er jo ikke de ting, vi drøfter, og når vi drøfter dette forslag om en handlingsplan mod organiseret kriminalitet, kan jeg heller ikke se, vi behøver at gå ind på, hvilke partier hvem har tilhørt hvornår.

Lad mig sige til hr. Helge Adam Møller, at min betragtning om de civile agenter og om, at man kan blive klogere på området, hænger sammen med, at der er et land uden for Norden, vi ofte sammenligner os med, nemlig Holland, som har gjort forsøg siden da. I midten af 1980'erne kunne man måske godt forestille sig, at vi her i Europa kunne finde frem til en særlig form for civil agentbrug, som ikke svarede til den amerikanske. Men i pressen har jeg set beskrivelser af de erfaringer, man har gjort i Holland, og af, hvad der skete, da man begyndte at anvende civile agenter, og det understreger – i hvert fald for mig at se – at det ikke kan lade sig gøre at overføre systemet med bare nogen sandsynlighed for en effektiv og acceptabel udvikling.

Jeg skal ikke bruge Folketingets tid til at gennemgå det hele, men bare sige i korthed, at det førte til, at en af de civile agenter, det hollandske politi brugte på narkoområdet, fik 42 t hash ind i Holland. Og de penge, han på den måde fik fat i, skulle han på politiets vegne bruge til at foranstalte yderligere narkohandel, men denne gang med hårde stoffer, nemlig heroin. Og så stak han pengene i lommen og forduftede, og det skete mere eller mindre med politiets velsignelse, for han var jo en af deres egne.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil blot sige, at jeg synes faktisk, vi alle sammen skal tage hatten af for hr. Bjørn Elmquist. Hr. Bjørn Elmquist har undersøgt dette spørgsmål grundigt og sat sig ind i, hvad konsekvenserne ville blive, hvis man indfører civile agenter, og han er nået til den samme konklusion som jeg, nemlig at det skal vi ikke have. Det synes jeg vi alle sammen her i Folketinget må have respekt for.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.59

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Tom Behnke (FP):

Imod den mere traditionelle kriminalitet har vi allerede i dag en række spilleregler og redskaber, som retsvæsenet kan gøre brug af, og vi må sige, at de spilleregler og redskaber stort set virker, når vi taler om den traditionelle kriminalitet. Men i stadig stigende grad indtager den organiserede kriminalitet scenen, og ikke mindst på narkotikaområdet har vi set, at den organiserede kriminalitet spiller en væsentlig og markant rolle.

Den organiserede kriminalitet er så tæt et netværk, at der skal andre midler og andre metoder til at bekæmpe den form for kriminalitet. Regeringen har nu efter vores opfattelse haft rigelig tid til at få udmøntet nogle af de forslag, der var i rapporten, og det burde være muligt, at vi allerede i år kunne komme videre, som forslaget fra Venstre og De Konservative lægger op til, og at man inden udgangen af 1996 fra regeringens side kommer med forslag.

Vi har så hørt, at regeringen først i næste folketingssamling – og dermed efter yderligere et halvt års spillerum – ønsker at komme med nogle konkrete forslag. Jeg vil sige om det halve år, at det ikke skal være det, der skal skille os ad; det ville jo være synd. Hvis vi kunne få håndfæstning på, at regeringen vil komme med de nødvendige forslag i næste folketingssam-

ling, så burde det være nok. Men ikke desto mindre er det sundt, at vi har fået forslaget fra Venstre og De Konservative, så vi i hvert fald kan lægge et pres på regeringen.

Det, der bliver talt om i forslaget, er f.eks. bedre vidnebeskyttelse, men det er spørgsmålet, om den bedre vidnebeskyttelse, som rapporten lægger op til, er nok til, at det er gavnligt og nødvendigt på det her område. Det, der bliver talt om, er f.eks., at man kan give de pågældende vidner en ny identitet, et nyt personnummer, et nyt sted at bo osv., men spørgsmålet er, om ikke det er en illusion i så lille et land som Danmark, at man skulle kunne gemme sig. Jeg tror ikke på, at det vil kunne lade sig gøre.

Derfor er vi nok tilbage ved det, som Fremskridtspartiet flere gange har foreslået, nemlig at man i stedet for i langt højere grad gør det muligt for vidnerne at vidne anonymt, naturligvis ikke således, at retssagen bliver afgjort på anonyme vidners udsagn alene, men sådan, at anonyme vidner kan supplere, hvad der i øvrigt ligger.

Så er der hele spørgsmålet om civile agenter. Der er ingen tvivl om, at brugen af civile agenter er nødvendig, hvis vi vil dette her til livs. Hvis vi vil den organiserede kriminalitet til livs, så er det nødvendigt, at vi åbner for muligheden for at bruge civile agenter, men naturligvis kun i begrænset omfang og i enkeltstående tilfælde. Det skal ikke være dagligdags, at man bruger civile agenter, men det er nødvendigt, netop fordi den organiserede kriminalitet er så tæt et netværk, at det er håbløst for ansatte i politiet at komme ind i de miljøer. Derfor er det nødvendigt, at man i et eller andet omfang benytter sig af civile agenter.

Spørgsmålet er, hvis ikke man vil tillade brugen af civile agenter, hvad der så skal til, for at vi kan få infiltreret den organiserede kriminalitet. Det kunne så passende være et spørgsmål til nogle af de ordførere, som har været oppe og tale imod brugen af civile agenter.

Der er også forslag om, at det i højere grad skal være muligt at gøre brug af omvendt bevisbyrde. Det er også et forslag, som Fremskridtspartiet støtter. Det er jo helt urimeligt, at politiet kan finde en person, som måske går på dagpenge eller bistandshjælp, som har 15.000–20.000 kr., måske 30.000 kr. i lommen, som han i øvrigt ikke kan redegøre for, hvor han har fået fra, men hvis ikke politiet har konkrete beviser på, hvor pengene kommer fra, ja, så må de lade manden gå. Det er selvfølgelig helt urimeligt. En

omvendt bevisbyrde vil være rimelig, og det vil være nødvendigt i visse enkelstående tilfælde.

Det er i høj grad på tide, at regeringen får opprioriteret det her område. Jeg er helt enig i Venstres og De Konservatives forslag, der pålægger regeringen at fremsætte disse forslag, sådan at vi får dem allerede inden udgangen af 1996. Der er jo trods alt nogle måneder endnu, til at regeringen kan få gjort forslagene færdige. Forslagene er nødvendige, og det burde regeringen også indse. Der er ingen tvivl om, at de organiserede kriminelle sidder og griner ad den slaphed, der er i det danske retssystem, og de udnytter groft de lempelige danske regler.

Bl.a. fra hr. Keld Albrechtsens side og fra SF's ordførers side blev der stillet spørgsmål om risikoen for, at man sætter retssikkerheden over styr. Jeg er enig i, at det skal vi ikke. Vi skal ikke have sat retssikkerheden over styr, og det synes jeg også klart og tydeligt fremgår af forslaget fra Venstre og De Konservative, at det skal der tages højde for, og den skal der værnes om. Men spørgsmålet er, om vi i retssikkerhedens hellige navn blot skal acceptere, at den organiserede kriminalitet kører videre.

I rapporten og i Venstres og De Konservatives forslag er der en række forslag til, hvad man kunne gøre for at forbedre mulighederne for at efterforske i de her sager og forbedre mulighederne for at beskytte vidnerne. Det er meget godt, at SF og Enhedslisten ikke vil være med til det; men samtidig siger SF og Enhedslisten jo, at de godt vil være med til, at man gør noget ved den organiserede kriminalitet. Spørgsmålet er så bare: Hvad er det, Enhedslisten vil gøre, og hvad er det, SF vil gøre, hvis ikke de vil være med til det her?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg synes, hr. Tom Behnke på en meget konstruktiv måde bad de partier, som melder fra over for de civile agenter, komme med bud på, hvordan vi så kan klare det, når vi ikke må lade myndighederne infiltrere de kriminelle organisationer. Sådan opfattede jeg spørgsmålet.

Til det vil jeg sige: Jamen det er jo en alt for snæver opfattelse af problemet at tro, at dette er løsningen. Vi kan se, at i det øjeblik man lader myndigheder gå ind i sådan en infiltrering, så smitter det den anden vej rundt. Det er jo ikke sådan, at det er myndighedernes udfoldelse og aktivitet, der smitter ind i de kriminelle miljøer, men det går den anden vej rundt, og på et eller

andet tidspunkt skal myndighederne vænne sig til – ellers får de ikke noget udbytte af det, ellers bliver der ingen effekt af det – at tænke i kriminelle baner, at modtage råd fra kriminelle folk.

Og når man siger, at det her gør vi, fordi vi vil forsvare forbryderne, og fordi vi ikke vil gøre noget effektivt imod organiseret kriminalitet, så er det jo forkert. Det, vi gør, er, at vi forsvarer myndighedernes integritet. Vi kan se, at i alle de lande, hvor man prøver at gøre det, bliver der lagt et endnu større pres i retning af korruption og bestikkelse og en myndighedsudøvelse og en myndighedstilstand, som vi heldigvis, mener jeg, med rette kan fastslå vil være kolossalt udansk. Det er ufatteligt, at man ikke kan forstå den betragtning.

Endelig vil jeg godt bede hr. Tom Behnke helt konkret, da han jo nu også erklærer sig som tilhænger af, at man tager hensyn til retssikkerhedsbetragtninger: Nævn ét eksempel, hvor den afvejning falder ud med det resultat, at man må sige nej til en konkret efterforskningsmetode.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg vil da godt gentage, hvad det er, vi kan støtte, og jeg kan også sige, at jeg ikke har fået det præciseret hele vejen igennem:

Vi kan støtte hele vidnebeskyttelsesprogrammet, sådan som det er fremlagt af justitsministeren. Vi kan støtte, at man udelukker bandemedlemmer fra retsmøderne. Vi vil godt kigge lidt nøjere på spørgsmålet om de indenretlige afhøringer; det spørgsmål vil vi godt se lidt nøjere på. Vi kan støtte en udvidet kriminalisering af trusler mod vidnerne. Vi er skeptiske over for begrænsningen af aktindsigt. Det har jeg sagt, og det står vi fast ved.

Og med hensyn til efterforskningen, så er effektiviseret samarbejde bestemt en fordel. Det er også en fordel med noget forskning, selv om jeg ikke har indtryk af, at det gør synderlig indtryk på højresidens partier. De synes jo ikke, man skal lytte til det, man finder ud af, når man forsker. Man skal lytte til et eller andet, nogle jungletrommer, i stedet for.

Jeg synes, det er en god idé med forskning. Jeg synes, det er en god idé med viden, og jeg ville ønske og elske, hvis højrefløjen en gang imellem også respekterede de resultater, man kom til, selv om de stred imod deres egne fordomme.

Og så har vi endelig sagt, at vi vil godt kigge på spørgsmålet om den omvendte bevisbyrde,

men dér skal vi altså se lovforslaget, for det er ikke så simpelt endda. Og tilsvarende vil vi også godt have lov til at kigge nøjere på spørgsmålet om tilfældighedsfund, inden vi siger ja til det. Sådan var listen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Tom Behnke stiller nogle spørgsmål til SF og Enhedslisten, bl.a. om, hvad man konkret vil gøre.

Vi har fra Enhedslistens side peget på, at det, som jo først og fremmest vil medføre, at det bliver vanskeligere at bekæmpe narkokriminalitet, er, at man netop i hvert fald fra Venstres og De Konservatives side – jeg ved ikke, om det også gælder Fremskridtspartiet, det kan jeg ikke rigtig finde ud af – accepterer, at man i Europol- og Schengensammenhæng afskaffer grænsekontrollen. Grænsekontrollen er et af de vigtigste instrumenter, som politiet har til at bekæmpe narkokriminalitet, og det afskaffer man.

Resultatet bliver så, at man kommer med alle mulige andre forslag, som alle sammen bygger på, at man opbygger et overvågningssamfund, hvor retssikkerheden bliver ofret. Det er faktisk et resultat af det, man selv har gjort, nemlig at afskaffe det arbejdsredskab, som politiet har haft og brugt, og som har haft en effekt, nemlig dette, at man ved grænsen kunne kontrollere indsmugling af narko.

Jeg synes, at de partier, som nu leder med lys og lygte efter noget, som man kan gøre, på grund af de ulykker, man selv har fremkaldt, burde gribe i egen barm og være med til at sikre, at vi også fremover ved vores grænser kan stoppe indsmugling af narko, og således at vi ikke skal til at opbygge et overvågningssamfund, hvor man ved hjælp af skygning, civile agenter, udvidet rumaflytning, og jeg ved ikke hvad, skal til at overvåge hele samfundet, fordi man har afskaffet grænsekontrollen.

Og så vil jeg gerne tilføje, når nu hr. Tom Behnke begynder at tale om omvendt bevisbyrde – altså dette, at man skal bevise sin uskyld – at jeg må ærlig talt indrømme, at jeg er temmelig rystet. Det indlæg håber jeg så heller ikke er på Venstres og De Konservatives vegne.

Jeg er temmelig rystet over, at man her i Folketingssalen kan fremføre et angreb på det, som er det helt fundamentale retsprincip i retsplejeloven, nemlig at man selvfølgelig ikke kan dømme nogen, medmindre anklagemyndigheden har bevist vedkommendes skyld.

(Kort bemærkning).

Poul Qvist Jørgensen (S):

Det har fra flere sider hen igennem formiddagen og også nu her over frokost været antydnet, at man bevidst eller ubevidst har villet misforstå, hvad jeg som Socialdemokratiets repræsentant har sagt om spørgsmål omkring vidner og beskyttelse af vidner, og jeg vil derfor citere fra min egen tale. Jeg sagde:

»Vi medvirker gerne til at beskytte de enkelte vidner så godt som overhovedet muligt, således at åbenbare urimeligheder undgås.«

Jeg sagde videre:

»Det må sikres, at vidner ikke skal løbe spidsrod mellem den sigtede og dennes venner på vej ind og ud af retsbygningen. Det må sikres, at vidner ikke kan skræmmes til at holde mund, fordi de bliver truet af den sigtede og dennes omgangskreds.«

Og endelig sluttede jeg jo altså af med at sige:

»Der skal nemlig ikke være nogen tvivl om, at vi mindst lige så meget som forslagsstillerne ønsker en effektiv bekæmpelse af forbrydelser og størst mulig hensyntagen til vidnerne.«

Så er det vist sat på plads; det håber jeg i hvert fald.

Med hensyn til den debat, der også har her- sket omkring de erfaringer, man har med anvendelse af civile agenter, som jeg også var inde på lige før frokost i nogle indlæg imod hr. Bjørn Elmquist, kan jeg egentlig ikke forstå, at henholdsvis hr. Tom Behnke og de to borgerlige ordførere tilsyneladende har glemt den vældige sag, der opstod i Sverige for nogle få år siden, da en svensk bogforlægger som privatperson fra den daværende svenske justitsminister fik en anbefalelsesskrivelse; det var en introduktion til nogle overvejelser om muligheden for private agenter i det svenske samfund. Det medførte simpelt hen – og det undrer mig, at man ikke har lagt mærke til det – en så stærk politisk modvind, især fra borgerligt hold, at initiativet kostede ministeren dennes job.

Så der er altså andre lande end det hollandske, der har nogle erfaringer med, hvordan debatten kan køre både i folket og det, som senere i debatten blev kaldt pøbelen. Det udtryk forstod jeg ikke helt i den sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Bjørn Elmquist har jo ret i, at det er ikke løsningen med civile agenter, men civile agenter kunne være en væsentlig del af det, man kunne

gøre for at komme ind og bekæmpe den organiserede kriminalitet.

Det er jo et faktum, at netop den organiserede kriminalitet er så tæt og så lukket et miljø, at det er umuligt for politiet – i hvert fald stort set umuligt for politiet – at komme ind i miljøerne og få gjort noget ved det. Og stadig væk mangler vi fra hr. Elmquists side nogle svar på, hvad det så er, hr. Elmquist vil.

I modsætning til hr. Elmquist havde fru Margrete Auken en række konkrete bud på, hvad det var, SF gerne ville, og hatten af for det. Der fik vi nogle klare meldinger om, hvad SF gerne vil være med til, og det kan man så arbejde konstruktivt videre med. Fint nok!

Men alligevel må jeg sige til fru Margrete Auken: Meget af det, som SF gerne vil være med til, er, når først forbrydelsen er opdaget, når den er opklaret, og vi står i retten. Så kommer SF ind på banen med vidnebeskyttelse, og bandemedlemmer skal ikke have adgang til retslokalet osv. Det er jo først, når forbrydelserne er opklaret. Hvad skal vi gøre for at få opklaret forbrydelserne? Hvis vi ikke kan få forbrydelserne opklaret, så er det jo sådan set ligegyldigt, hvad vi laver af foranstaltninger i retten, for der er alligevel ikke nogen, der kommer derind.

Må jeg så sige til hr. Keld Albrechtsen: Jo, grænsekontrol er sandelig en vigtig funktion i bekæmpelsen af narkotika; men det er en illusion at tro på, at vi – selv hvis alle vi danskere så stiller os skulder ved skulder ved den danske tyske grænse og hele vejen rundt langs med kysten – kan forhindre, at narkotika bliver smuglet ind i Danmark, og derfor er man nødt til at gøre noget mere end bare grænsekontrol. Man er nødt til at gå ind og se på, hvem det er, der køber, og hvem det er, der sælger, og hvordan varerne flyder rundt i landet. Det er man nødt til ud over grænsekontrol. Grænsekontrol er ikke nok i sig selv.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg bemærker mig, at fru Margrete Auken er blevet eftersnakker af hr. Bjørn Elmquist og nu kalder Det Konservative Folkeparti og Venstre for højrefløjen. Det skal være fru Margrete Auken vel undt.

Men jeg vil godt spørge om en enkelt ting. Jeg forstår på fru Margrete Auken, at hvis ikke man lytter til de af fru Margrete Auken udpegede eksperter, så tænker man på egne fordele, som

fru Margrete Auken for et øjeblik siden sagde heroppefra.

Jeg vil gerne have, at fru Margrete Auken uddyber: Hvad er det, der er til forslagsstillerens fordel, fordi vi fremfører de synspunkter, der er vores grundholdning? Er det rockerne, der altid stemmer SF, eller er det det sædvanlige grundsynspunkt hos fru Margrete Auken, at for fru Margrete Auken er det, der er værre end døden, dette, at andre tillader sig at have en anden holdning?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Hr. Tom Behnke siger, at jeg undlod at komme ind med konkrete bud på handlingsplanen. Jeg svarede simpelt hen på det spørgsmål, som hr. Tom Behnke stillede, og hæftede mig ved, at der var et konkret spørgsmål om handlingsplanen til SF og Enhedslisten, og derfor brugte jeg ikke min korte bemærkning til det.

Men jeg har tilkendegivet det ved udelukkelsesmetoden, vil jeg sige, ved at angive de punkter i den 15-punkts-handlingsplan fra arbejdsgruppen, som vi ikke vil kunne sige ja til. Og det var de civile agenter, det var de anonyme vidner, og i det omfang det ligger og lurer i baggrunden – jeg siger ikke, at det står der direkte, men vi har noteret os, at det ligger og lurer i baggrunden – var det den hemmelige ransagning, og vi har meget stor skepsis vedrørende den omvendte bevisbyrde, fordi det er et kolossalt vigtigt princip; man rokker ved alt, der handler om, at al begrundet tvivl skal komme den tiltale til gode. Det er virkelig principper.

Så nu vil jeg sende den tilbage til hr. Tom Behnke og sige: Han svarede jo så til gengæld ikke på mit spørgsmål om at nævne bare ét konkret eksempel, hvor hr. Tom Behnke vil sige, at balanceafvejningen, hensynet til fundamentale retssikkerhedsprincipper, fører til, at man siger nej til at tillade bestemte efterforskningskridt for politiet. Bare ét eksempel, hr. Tom Behnke?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg ved ikke, om det nytter at prøve at sige tingene til fru Birthe Rønn Hornbech igen, for hun hører altså ikke efter. Det var fordomme, jeg talte om, ikke fordele. Jeg sagde, at man henholdt sig til sine fordomme.

Så siger jeg: Jamen jeg synes, det er godt med forskning, og jeg henviser så til universitetet. Vi kunne også tage andre. Jeg tror, at fru Birthe

Rønn Hornbech har svært ved at komme med forskningsresultater, som bekræfter det, som er påstanden: at nu gror det her ud over alle bredder, og det er det værste osv., og at det nytter med strengere straffe, og det nytter med sådan og sådan. Det er de problemer, vi skulle have berørt i denne her sammenhæng.

Og så vil jeg sige ganske kort til hr. Tom Behnke, at det er rigtigt, vi ikke vil tage alle midler i brug for at få opklaret forbrydelserne. Det er præcis det, det handler om. Det er det, som et retssamfund handler om, at der altså er metoder, man ikke tager i brug, selv om de ville have været effektive til opklaring.

Det er ikke så forfærdelig lang tid siden, at tortur blev forbudt – det er faktisk ikke så forfærdelig lang tid siden – men det er altså ikke en metode, som nogen her forsvarer. Det ved jeg da. Jeg kunne ikke drømme om at tro det heller. Og der er en række andre ting, hvor vi siger: Det vil vi ikke have, selv om det kunne være ganske effektivt, og den liste har vi remset op, og jeg vil ikke gentage her, hvad det er, vi ikke vil være med til.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Ja, jeg hørte nu det, fru Margrete Auken sagde, anderledes; men det er sådan set ligegyldigt, for tilsyneladende er fru Margrete Aukens grundholdning den samme. Derfor vil jeg godt spørge igen ud fra det, fru Margrete Auken mener, at hun selv sagde:

Er det fordomme, når man forholder sig til det virkelige liv, og man i øvrigt fremfører de politiske holdninger, man er valgt på? Er det fordomme? Og er det bedre at lytte til forskere, der sidder i deres elfenbenstårn og også har deres politiske holdninger, som ikke er Venstres grundholdninger?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Jeg ved ikke, om jeg vil kalde det fordomme. Jeg vil kalde det temmelig skandaløst, hvis man er sådan en gallupflippende politiker, som siger: Jeg er den, der løber efter folkestemningen.

Jeg er også meget forskrækket over at høre, at fru Birthe Rønn Hornbech er valgt på de principper. Jeg synes egentlig, fru Birthe Rønn Hornbech i andre sammenhænge har været en forholdsvis rimelig retspolitik, og det overrasker mig faktisk, at hun her tager et andet standpunkt i forhold til sit valggrundlag.

Det er forskning, man har bedt om, og det er det, der står i beslutningsforslaget; det er forskning, det er da ikke gallup. For hvis det er gallup, hvis vi får en hurtig gallup eller lidt folkestemning, eller vi kan få pisket en stemning op, og det så er det, Justitsministeriet skal rette sig efter, så støtter vi det altså ikke. Vi støtter forskning.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det var glædeligt at høre justitsministerens indledning til den her debat, hvor vi fik fastslået, at regeringen tillægger hensynet til retssikkerheden afgørende vægt og derfor ikke kan støtte det beslutningsforslag, som er fremsat.

Man har senere, tror jeg, fra borgerlig side brugt udtrykket »det retspolitiske flertal« om det flertal, som afviser V's og K's forslag, og jeg vil da ikke lægge skjul på, at det ville glæde os i Enhedslisten, hvis det virkelig er rigtigt, at der kan skabes et sådant retspolitisk flertal, som vil sikre, at hensynet til retssikkerheden kommer til at veje tungt, og forhindrer, at vi får gennemført regler for politiarbejde her i Danmark, som underminerer den retsstat, som vi har, og som vi skal bevare og forbedre. Hvis det er et udtryk for en holdning hos regeringen, som også vil få indflydelse på det arbejde, der kommer fremover omkring de her ting, så er det godt.

Den eneste grund til måske at være en lille smule bekymret er, at ministeren i samme åndedrag nævner EU og de planer, der ligger dér, for som jeg var inde på for et øjeblik siden, er det altså sådan, at det er netop de planer, som ligger i Europol og i Schengensamarbejdet, som inspirerer til, at man også her i Danmark begynder at overveje politimetoder, som hidtil har været ukendte her i landet.

Man begynder at satse mere på sådan nogle begreber, som vi f.eks. kender fra Schengenaftalen, som – så vidt jeg husker – taler om diskret overvågning og den slags ting, grænseoverskridende politivirksomhed, opbygningen af kolossale registre, hvor man samler alle mulige følsomme oplysninger om borgerne, osv. osv.

Det skal ses i sammenhæng med den her debat, fordi netop udviklingen af et sådant unionspolitisk jo er det, der er drivkraften bagved, at man også her i landet begynder at tænke i de baner, som man har kendt fra Frankrig og Tyskland og andre steder, hvor man har en anden retspolitisk tradition, en – skal vi sige – kontinental europæisk retspolitisk tradition,

hvor hensyn til statens effektivitet altid har vejet tungere end hensynet til borgernes frihedsrettigheder.

Jeg synes, det er beklageligt, hvis disse tendenser nu også skal til at vise sig her i Danmark, hvor vi jo ellers har haft en tradition for, at netop borgernes frihedsrettigheder skulle være det grundlæggende i systemet. Derfor er jeg som sagt glad for, at dette forslag fra V og K bliver afvist.

Det, som er værst i beslutningsforslaget, er efter min mening, at man så kraftigt i bemærkningerne fremhæver brugen af civile agenter samt adgangen til telefon- og rumaflytning. Det er bestræbelsen på at udvide, hvad man kunne kalde overvågningssamfundet.

Jeg tror ikke, det er helt gennemtænkt fra borgerlig side, hvad det egentlig er for en retning, man bevæger sig i, især ikke når man ser det i sammenhæng med Europol og Schengenplanerne, de store registre, de udvidede beføjelser til f.eks. skygning og lign. og i fremtiden, hvis det går, som den tyske forbundskansler gerne vil have, opbygningen af et FBI i Unionen, altså et unionspoliti. Alle disse ting skal efter min mening ses i sammenhæng, og derfor skal vi passe på.

Jeg synes, det har været en god ting at høre meget kraftigt understreget bl.a. fra Det Radikale Venstres side, hvilke alvorlige konsekvenser det kan få, hvis man indfører civile agenter. Det er faktisk udtrykt meget præcist. Jeg kunne så tilføje, at hvis man havde brugt civile agenter f.eks. i forbindelse med den episode, som var i Kastrup Lufthavn, som også har været omtalt her tidligere under debatten, hvis der da havde været civile agenter involveret, kunne man jo faktisk have risikeret, at de ville være blevet involveret i skudepisoden.

Jeg tror slet ikke, at man har gennemtænkt, hvilke konsekvenser det kan få, hvis man begynder at begive sig ud i sådan nogle ting, som der er tale om, og derfor er vi glade for, at et flertal tager afstand fra det.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg tror, at hr. Keld Albrechtsen fuldstændig har misforstået det. Det er jo ikke sådan, at de civile agenter så til evig tid skal være civile agenter og blot følge med i alt, hvad der foregår. Meningen er jo netop, at de civile agenter skal melde tilbage, sådan at man undgår den slags episoder, sådan at i det øjeblik, hvor det var planlagt, at

man skulle ud i Kastrup Lufthavn og lave et eller andet, meldte de civile agenter tilbage, sådan at man undgår, at de forbrydelser sker. Det er jo ikke meningen med det, at de civile agenter til evig tid bare skal følge med i hvad som helst. Men sådan kan man selvfølgelig opfatte det forskelligt, og så kommer man selvfølgelig også til hver sin konklusion.

Men det, der egentlig fik mig til at tage ordet, var, at hr. Keld Albrechtsen talte meget om frihedsrettigheder og at det var meget vigtigt, at vi holdt dem i hævd. Det er jeg helt 100 pct. enig i. Men så kommer spørgsmålet: Hvad er det for en frihed, frihed til hvad? Frihed til organiseret kriminalitet? Det er jo egentlig det, hr. Keld Albrechtsen står her og taler for. Vi må endelig ikke gøre noget for at krænke disse frihedsrettigheder, heller ikke for de mennesker, der laver organiseret kriminalitet. Og det er det, jeg tager afstand fra.

Det er jo ikke sådan – og det er hverken meningen i Venstres og De Konservatives forslag eller i det, regeringen har i sin redegørelse – at politiet uden vidner eller uden videre og uden noget grundlag overhovedet bare skal kunne ransage hvad som helst og hvem som helst. Der er en række krav og kriterier til, hvornår man må gå ind og gøre de her ting, og dermed er der også nogle regler for det. Og der er en dommer, som hele tiden er med inde i spillet, som sidder og godkender, hvad der foregår. Så med hensyn til den krænkelse af frihedsrettigheder: Ja, det vil være en krænkelse af frihedsrettigheder, men ikke mere, end at det er en krænkelse af friheden til organiseret kriminalitet; og det synes jeg ærlig talt det er i orden, at man gør.

(Kort bemærkning).

Bendt Bendtsen (KF):

Jeg synes, det lyder noget hult, når vi hører hr. Keld Albrechtsen stå og tale om retssikkerheden, hensynet til borgernes frihedsrettigheder. Det er da det, som hr. Tom Behnke også var inde på, for hvem er det, vi ønsker frihed til? Er det til den organiserede kriminalitet? Er det til dødens købmænd, så de får mulighed for at operere her i kongeriget med de metoder, der anvendes på det område i dag?

Er det ikke retssikkerhed over for de forældre, der risikerer, at deres børn ryger ud i narokriminalitet og lignende? Skal de ikke have retssikkerhed til, at vi opretholder retssamfundet herhjemme, så vi kan få skovlen under dem, der handler med det her?

Jeg har sådan lidt på fornemmelsen, når vi hører hr. Keld Albrechtsen, at man taler meget om retssikkerheden for dem, som står på den forkerte side af plankeværket – og også, når vi taler civile agenter. Jamen jeg vil da være den første til at erkende, at civile agenter er skrap kost i dansk retspleje, men det kan jo altså være nødvendigt i helt specielle sager. Og så må jeg understrege endnu en gang, at det, vi taler om, er under domstolskontrol. Det er altså ikke noget, der sådan fløjter rundt til højre og venstre, og det er efter nøje vurderinger – også hos politiet. Og jeg kan da ikke få anden fornemmelse i dag, end at man i befolkningen har tillid til politiet, det viser talrige undersøgelser. Jeg kan egentlig godt forstå indimellem, at det kniber med at have tillid til politikerne.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, når vi taler om sådan noget som telefon- og rumaflytning, så er der jo i høj grad tale om et område, som griber ind i det, jeg kaldte de borgerlige frihedsrettigheder.

For når der f.eks. i grundloven er bestemmelser om boligens ukrænkelighed og andre ting, som skal beskytte individet i forhold til staten, ja, så er det jo, fordi man ønsker at sikre, at vi har et retssamfund. Og det kendes jo fra utallige stater, hvor man ikke har et retssamfund, at netop sådanne metoder som overvågning af borgerne ved hjælp af rumaflytning og telefonaflytning i udstrakt grad er metoder, som man benytter sig af. Man kan bare se, hvordan det har været i Sovjetunionen f.eks.

Derfor synes jeg, at det er relevant at tale om de borgerlige frihedsrettigheder, for hvad er det, man foreslår her? Det er jo en udvidet adgang til f.eks. telefonaflytning. Man får det nu fra borgerlig side næsten til at lyde, som om det i dag ikke er muligt at foretage telefonaflytning. Sådan er det jo ikke. Der findes retsregler i dag, der rent faktisk gør det muligt at foretage telefonaflytning, også i videre omfang end jeg faktisk tror, det er forsvarligt – allerede i dag.

Så kommer man nu uden rigtig at kunne forklare i hvilket omfang og med hvilke retsgarantier med en bred åbning for telefon- og rumaflytning. Det synes jeg er utrolig farligt, og jeg kunne egentlig godt tænke mig at få oplyst, hvad kriterierne skal være. Hvad skal betingelserne være for en sådan udvidet adgang?

Der er jo i dag tale om, at efterretningstjenesterne bedriver aflytning, og jeg tror, det er i et

omfang, som er betænkeligt. Og så kommer man nu her med en sådan åbning for rum- og telefonaflytning i et eller andet omfang, som vi ikke kender. Det kan man da ikke forestille sig, at nogen skulle kunne stemme for.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Det er spørgsmålet om, under hvilke betingelser man kan få en kendelse om f.eks. civile agenter eller aflytning. Men lad os nu tage det med de civile agenter.

Jeg synes, at man må tillægge det kolossalt stor betydning, at vi har centralt placerede dommere, som siger: Læg nu ikke for meget i det, at det bliver under domstolskontrol, for i masser af disse tilfælde har domstolene ingen reel mulighed for at afprøve spørgsmålet. Selvfølgelig vil politiet og anklagemyndigheden komme med velforberejdede sager og stort set ikke andet, og så vil dommerne mere eller mindre føle sig tvunget til at skulle sige ja.

Et af problemerne er også, at vi ikke har nogen statistik på området. Vi har spørgsmålet om øget indsats mod datakriminalitet til behandling i Retsudvalget, og vi har haft det til førstebehandling her i salen. Og der har justitsministeren givet tilsagn om, at nu vil der blive udarbejdet statistikker, som vil blive offentligt tilgængelige. De vil vise antallet af anmodninger om dommerkendelser på det område, hvor mange gange domstolene siger ja, hvor mange gange man siger nej, og hvad det fører til af opklarede forbrydelser.

Men på alle andre områder inden for hele det her felt, vi taler om, findes der ingen statistik i dag. Så vi snakker altså – undskyld sammenligningen – som de blinde snakker om farverne. Og derfor er det vigtigt at hæfte sig ved, som landsdommer Holger Kallehauge har sagt det f.eks. i Politiken den 15. marts 1996, at det åbner for en fuldstændig ukontrollabel faktor, der skal ind i bevisbedømmelsen.

Derfor synes jeg også, at det er et aspekt, der skal med ind i overvejelserne: I hvilket omfang kan vi sige: Nå ja, men domstolene skal nok vide at sige fra? Vil de overhovedet have en realistisk mulighed for at foretage den vurdering?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er til hr. Keld Albrechtsen. Hr. Keld Albrechtsen siger: Så vil man have adgangen

udvidet til telefon- og rumaflytning uden overhovedet at have gjort sig klart, på hvilken måde man vil have udvidet den, og hvad med retssikkerhedsgarantierne? Det står der heller ikke et ord om.

Jo, det står der ganske nøjagtigt. Det er jo noget vrøvl, som hr. Keld Albrechtsen siger, fuldstændigt og aldeles og totalt vrøvl – og så har jeg været meget venlig. Der står udtrykkeligt, at det, der foreslås udvidet, er § 245 i straffeloven om vold af særlig rå karakter, som i øjeblikket kun har en strafferamme op til 4 år, og hvor den nuværende strafferamme for meddelelse af telefon- og rumaflytning er 6 år, og derfor kan der ikke meddeles telefonaflytning. Det er det ene, vi vil have med ind, og det andet, vi vil have med ind, er § 286, stk. 1. Det er den, der taler om tyveri af særlig grov beskaffenhed. Det er noget med, når man har medtaget våben i forbindelse med tyveri. Hvis det er meget store økonomiske værdier, står der også klart og tydeligt, at indgrebet kræver under alle omstændigheder, for at man kan få en domstolskendelse, at det må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen. Så altså både retssikkerhedsgarantierne og nøjagtigt, hvad det er for paragraffer, er jo klart og tydeligt anført.

Sonja Albrink (CD):

I morgen er det præcis 1 år siden, at handlingsplanen om organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet kom, og selv om der desværre er gået og kommet meget på bordet siden, er det med god samvittighed, at vi i dag tager den her debat.

For CD er de synspunkter, der kom frem i debatten, ikke nye. Handlingsplanen gav bare et bredere debatforum, end vi tidligere havde haft, for i virkeligheden er mange af de ting, der står i handlingsplanen, jo noget, som vi i CD har sagt i mange år.

De to overordnede temaer i handlingsplanen, som skal indgå i de nye initiativer, hvis vi skal gøre os håb om, at vi kommer bare en flig af den stadig mere organiserede kriminalitet til livs, er bedre vidnebeskyttelse og en styrkelse af efterforskningen.

Vedrørende bedre vidnebeskyttelse. Vi har jo et udmærket princip om vidnepligt i danske retssale, men vidnerne skal jo kun forklare det, de notorisk kan huske, og har et vidne af den ene eller den anden grund mistet hukommelsen, ja, så kan retssystemet i reglen ikke gøre noget ved det. Men der kan som bekendt være mange

grunde til, at et vidne har mistet hukommelsen. Hvor ofte ser man ikke, at et vidne ikke kan huske noget som helst, fordi der i retslokalet sidder en masse tilhørere med rygmærker på, eller fordi vidnet hjemme har fået anonyme telefonopringninger om, at det nok er en god idé ikke at fortælle alt for meget.

Diskussionen om anonyme vidner har været fremme mange gange her i salen. Jeg kan da ikke afvise, at der selvfølgelig kan være retssikkerhedsmæssige betænkkeligheder ved at åbne for muligheden af vidners totale anonymitet, men tilsvarende er der masser af sager, hvor vidnets identitet er helt uden betydning for sagen, og hvor der derfor ikke er nogen mening i at udsætte vidnet for den risiko, der kan ligge i at skulle stille op i retssalen med oplysninger om navn og adresse. For vidner, som enten af retssikkerhedsmæssige grunde skal give navn og identitet, eller hvis identitet giver sig selv, er det en god idé, hvis man kan hjælpe vidnet på andre af de måder, som der er foreslået i handlingsplanen.

Vedrørende styrkelsen af efterforskningen. For mig at se ligger de tungeste forslag i den del af handlingsplanen, som giver forslag til en styrkelse af efterforskningen. Jeg vil ikke komme ind på alle de ti punkter, som handlingsplanen omhandler, men der er da et par stykker, som jeg synes fortjener et lille positivt ord med på vejen.

Først og fremmest kan politiet jo selvfølgelig godt starte med at kaste håndklædet ind i ringen, hvis der ikke bliver mulighed for at trænge ind i de kriminelle organisationer. De muligheder, der i dag er for politiet for at bruge politiafagter, er i den virkelige verden ikke så meget værd. Kun hvis der åbnes mulighed for at bruge civile agenter, vil der i efterforskningen være mulighed for, at politiet kan trænge ind i det kriminelle miljø.

Jeg vil gerne her slå fast, at det jo ikke er meningen, at vi skal have civile agenter løbende hver dag. Der, hvor man skal bruge civile agenter, er jo selvfølgelig, hvis man får en bestyrket mistanke om, at nu er der et eller andet under opsejling, og så har man det instrument.

Alt for ofte har vi set, at narkodømte har store beløb, som der ikke kan gøres rede for. Samfundet har så godt som ingen mulighed for at gøre noget ved det, selv om pengene med størst sandsynlighed stammer fra narkokriminalitet, for det skal ikke alene kun bevises, at pengene stammer fra kriminalitet, men også fra hvilken

kriminell handling. Handlingsplanens forslag om omvendt bevisbyrde i disse sager mener jeg vil være et nødvendigt instrument i kampen mod narkokriminaliteten.

Også andre af handlingsplanens forslag som udvidelse af brug af tilfældighedsfund og øget adgang til telefon- og rumaflytning bør undergå en seriøs og positiv vurdering frem til de initiativer, der under alle omstændigheder skal tages op i næste folketingssamling.

Lad mig slutte med at sige, at i CD er vi tilfredse med justitsministerens tilsagn her i dag. Gør vi ikke noget alvorligt, så er vi i CD lidt bange for, at det er de kriminelle organisationer, der sætter dagsordenen, og det ønsker vi ikke i CD.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kunne høre, at fru Sonja Albrink var enig i substansen af det fremsatte forslag, og jeg vil derfor gerne spørge, om fru Sonja Albrink i Retsudvalget vil hjælpe os med at få dette forslag frem til en anden og sidste behandling her i Folketingssalen, og om fru Sonja Albrink og fru Sonja Albrinks parti så vil stemme for dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, at det er noget bemærkelsesværdigt, at regeringspartierne har – skal vi sige – nogle nuancer i deres synspunkter for at sige det mildt. Men jeg synes da også, det er vigtigt at notere sig, at de regeringspartier, som har udtalt sig klart i den her sag, sammen med SF og Enhedslisten udgør et flertal i Folketinget; det er jo sådan set det afgørende.

Derfor kan man sige, at så kunne man jo anbefale fru Sonja Albrink at anvende samme metode i denne sag som hr. Bjørn Elmquist, nemlig at undersøge sagen grundigt, og så må vi jo håbe, at hun når frem til samme konklusion, når hun har gennemgået, hvad det rent faktisk ville indebære af problemer at benytte sig af civile agenter.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Lad mig starte med hr. Keld Albrechtsen. Vi er tre forskellige partier, vi har tre forskellige holdninger, vi prøver i de fleste tilfælde at få de holdninger til at mødes, men det er klart, vi har en holdning på det her område, og det er det, jeg har givet udtryk for i dag.

Til fru Birthe Rønn Hornbech vil jeg sige: Hvis fru Birthe Rønn Hornbech hørte efter, så sagde ministeren faktisk i sin afsluttende bemærkning i sit indlæg, at regeringen – som det også står i beslutningsforslaget fra Venstre og De Konservative – vil fremsætte de nødvendige lovforslag inden udløbet af 1996. Og det er det, jeg forventer, regeringen bliver enig om, og det gør vi med den justitsminister, vi har, og så er fru Birthe Rønn Hornbech og Det Konservative Folkeparti velkommen til at stemme for.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er jo vigtigt, at både Folketinget og befolkningen får på det rene, hvor CD står i denne sag.

Jeg vil så prøve at spørge på en lidt anden måde i håb om at få et klart svar: Vil fru Sonja Albrink i Retsudvalget forhindre et meget stort mindretal i at få dette beslutningsforslag frem til afstemning her i Folketingssalen, så den danske befolkning ikke kan se, hvem der er for, og hvem der er imod?

Og på samme måde vil jeg spørge hr. Keld Albrechtsen: Er det hr. Keld Albrechtsens generelle opfattelse, at et mindretal skal forhindres i at få deres beslutningsforslag frem til afstemning her i Folketingssalen? Er det hr. Keld Albrechtsens generelle opfattelse af arbejdet her i Folketinget, eller er det bare det her forslag?

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Til fru Birthe Rønn Hornbech skal jeg sige: CD stemmer som regeringen, som de to øvrige partier, og regeringen fremsætter lovforslag, som Venstre og De Konservative er velkommen til at stemme for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg forstår ikke fru Rønn Hornbechs sidste spørgsmål. Enhedslisten har ingen planer om at skulle være med til at forhindre, at nogen får noget til afstemning her i Folketingssalen. Og hvis Venstre og De Konservative har en stærk interesse i at blive stemt ned ved den endelige behandling af deres beslutningsforslag, så synes Enhedslisten, at det er en absolut god idé, at det bliver slået fast med syvtommersøm, at der ikke i Folketinget er flertal for det indhold, som ligger i det beslutningsforslag.

Hvis det er et stærkt ønske fra Venstre og De Konservative, så kan jeg i hvert fald give

100 pct. tilsagn om, at det medvirker Enhedslisten meget gerne til, og det skal være mig en fornøjelse at trykke på den røde knap dernede, når forslaget kommer til endelig behandling.

Poul Nødgaard (DF):

Ja, det her forslag har Dansk Folkepartis fulde tilslutning.

Måske hvis jeg skulle have lidt kritik til forslaget, så skulle det være, at det er lidt uforståeligt, at man giver frist helt til udgangen af 1996 – da kommer forslaget forhåbentlig, så går der yderligere ½ år med at få det bearbejdet her i Folketinget, og det vil sige, at så er vi fremme ved sommeren 1997, inden der sker noget – når man i bemærkningerne til beslutningsforslaget ser, at justitsministeren jo faktisk allerede i 1995 skulle være kommet med nogle konkrete forslag til løsninger.

Jeg vil lige sige en konkret ting om det, justitsministeren sagde tidligere på dagen, om at debatten af enkeltsager skal ikke sætte tempoet for, hvornår der skal ske noget konkret. Sådan tror jeg nogenlunde ministeren sagde. Det kan jeg måske til en vis grad være enig i, men når jeg så har sagt det, så vil jeg sige: Når det er sådan nogle alvorlige sager, som vi taler om her, så mener jeg godt, at enkeltsager også kan lægge et utroligt pres på én menneskeligt, også for at man foretager konkret handling.

Så er der noget, der har pint mig lidt her i dag. Det er, som det her forslag udlægges af flere af ordførerne, som om man vil dømme nogle på forhånd. Forslaget her taler jo ikke om at dømme nogen, der er alene tale om et forslag, der skal tage nogle initiativer til, hvorledes man bekæmper den organiserede kriminalitet, og derfor synes jeg, at debatten på det område har været noget skævvredet.

Nu ligger det jo sådan, at den stigende grove kriminalitet er noget, befolkningen er meget opskræmte over, og det er faktisk en af grundene til, at jeg appellerer til Folketingets flertal og specielt til justitsministeren, om at man arbejder meget hurtigt, for det er faktisk mere eller mindre et folkekrav, at det her eller noget i den retning kommer igennem, som det ligger i dag.

Jeg synes jo også godt, at man i så alvorlig en sag kunne sætte sig ned, eventuelt sammen med justitsministeren, og bearbejde dette forslag og justitsministerens tanker med henblik på at få lavet et forslag, som kunne komme hurtigere til behandling her i Folketinget end det, justitsministeren lægger op til.

Jeg synes, at hvis ikke Folketinget handler hurtigt, så svigter det ganske enkelt befolkningen. Og det er vel ikke det, der kan være meningen med at udgøre den lovgivende magt, at man svigter befolkningen. Det er helt uforståeligt for mig og for Dansk Folkeparti, at justitsministeren sådan tøver i denne her sag, for det er der jo tale om, når man ser, hvorledes justitsministeren allerede for 1½ år siden skulle være kommet med noget konkret. Og vi andre får afgjort det indtryk, at regeringen er handlingslammet, og det er den jo reelt her som i så mange andre sager.

Men vi vil støtte forslaget, og vi vil da naturligvis også medvirke til – jeg kan slet ikke forstå, det kan diskuteres – at forslaget her kommer til afstemning i Folketinget, når forslagsstillerne ønsker det frem, og det har været udvalgsbehandlet på normal vis. Det kan der slet ikke herse nogen tvivl om. Og da vil vi trykke på de grønne knapper.

Helge Adam Møller (KF):

Der skal sættes hårdt ind mod den organiserede kriminalitet. Det sagde justitsministeren for et par timer siden. Det sagde justitsministeren også den 29. marts 1995. Det var nemlig den dag, arbejdsgruppens rapport kom. Så kan man stille spørgsmålet: Har ministeren så gjort det? Og svaret kan enhver i denne sal give: Nej, nej og atter nej. Det har ministeren netop ikke gjort.

Ministeren siger, vi skal ikke lade enkeltsager sætte tempoet. Nej, men det har der jo heller ikke været tale om. Jeg tror, den enkeltsag, ministeren tænkte på, var mordet ude i Kastrup Lufthavn den 10. marts. Men jeg må gøre opmærksom på, at forslaget her er fremsat den 28. februar, altså 12 dage før dette skete.

Det er baseret på en handlingsplan, som justitsministeren selv satte i værk for mere end 2 år siden i foråret 1994, en handlingsplan, som blev offentliggjort for nøjagtig 1 år siden, og som vi har drøftet i Folketinget tidligere. Så man må nok sige, at hvis det er det tempo, som landets justitsminister og regeringen sætter, så sker der jo ikke noget.

Hvordan var det, da vi drøftede denne her rapport, som er baggrunden for beslutningsforslaget fra De Konservative og Venstre? Den drøftede vi jo i maj sidste år, den 18. maj. Der sagde ministeren: Nu kommer der lovforslag til efteråret. Og det var altså efteråret 1995. Det lovede justitsministeren den dag. Så var der åbningstalen, og denne gang var det statsmini-

steren, der holdt talen fra denne talerstol. Statsministeren kom med et lovkatolog. I det lovkatolog stod der, at i denne her folketingssamling, som nu er færdig om 2 måneder, vil der komme lovforslag på dette område. Kom der nogen? Kommer der nogen? Nej, endnu et løfte, der bliver brudt.

I februar sagde ministeren så: Nu kommer der måske noget til næste år. Og i dag har ministeren sagt, at der kommer nok noget til efteråret. Så er spørgsmålet: Kan man tro på det, når alle de andre løfter, både dem fra ministeren og fra statsministeren, er blevet svigtet? Jeg håber selvfølgelig, at man kan tro på det tredje gang, men jeg er desværre ikke sikker.

Så vil jeg selvfølgelig godt sige tak til både Fremskridtspartiet, til Dansk Folkeparti, til ordførerne for De Konservative og Venstre, som har støttet. Jeg vil også godt sige noget til ordføreren for CD, for jeg kunne jo godt høre, hvor hjertet var henne. Og CD sidder jo og må balancere, som man må, når man er i en regering og både skal være loyal over for sine egne holdninger og selvfølgelig også loyal over for den regering, man er en del af. Men jeg kan ikke lade være med at tænke: Hvor kunne CD få meget mere af sine egne holdninger frem, hvis man søgte at være sammen med de partier, som man har langt større fællesskab med end dem, man er sammen med i øjeblikket.

Men mange har været inde på nærmest at betragte dette forslag som noget, som De Konservative og Venstre alene har fundet på, måske sammen med nogle rabiate politifolk og jurister og andre mærkelige mennesker. Og så vil jeg godt sige, at det, beslutningsforslaget siger, er, at man skal følge nøjagtig de anbefalinger, som kom fra den arbejdsgruppe, som landets justitsminister nedsatte for 2 år siden, og i arbejdsgruppen sad der et antal repræsentanter fra Justitsministeriet, fra Rigspolitichefen, fra Rigsadvokaten, fra Dansk Fængselsforbund, fra Politimesterforeningen osv. osv. Det var en fuldstændig enig arbejdsgruppe, der altså omfattede ganske meget sagkundskab, der foreslog dette. Vi synes, det var gode og rigtige forslag, og derfor har vi taget dem til os.

Så kan man sige, hvem er imod? Ja, det er der jo selvfølgelig nogle, der er. Det er jo tankevækkende, at den eneste officielle henvendelse, vi har fået i Folketingets Retsudvalg fra nogle, der ønsker foretræde for Retsudvalget i forbindelse med denne handlingsplan imod organiseret kriminalitet, er kommet fra Hells Angels.

Det første brev er underskrevet af Jørn Jønke Nielsen, som er en af de 54 aktive, fuldgyldige medlemmer af Hells Angels, og som i øjeblikket afsoner sin dom på 16 år for mord, og han adskiller sig jo ikke fra de øvrige der, for de 54 fuldgyldige medlemmer er dem, der tilsammen har 826 domme, det er altså 15 i snit, og det er selvfølgelig kun det, man har kunnet bevise. Alt det, man ikke har kunnet bevise, er de selvfølgelig frikendt for. Men det fortæller vel lidt om, hvad det er for nogle mennesker. De har selvfølgelig søgt om at få foretræde for Retsudvalget, fordi de er arge modstandere af alle de her forslag. Og det kan man da godt forstå, for det bliver ikke rart at være organiseret kriminel, når kriminaliteten kan bekæmpes mere effektivt.

Nu har mange været inde på, hvad enkeltpersoner mener, og jeg vil da godt citere ganske kort fra en af de henvendelser, vi har fået i Retsudvalget, som også er sendt til justitsministeren. Det var fra formanden for Gråsten Kriminalpolitiforening, som skrev til os den 17. januar i år, ikke bare på egne vegne, men på alle sine medlemmers vegne, dem, der til daglig af samfundet er sat til at opklare kriminaliteten, til at søge at fange dem, der står bag den organiserede kriminalitet, hvad enten det er økonomisk kriminalitet, det er voldelig kriminalitet, eller det er narokriminalitet. Og hvad skrev han? Jo, han skrev bl.a.:

»Der bliver gang på gang . . . sagt, at vi skal gå efter bagmændene og den organiserede kriminalitet. Det vil vi også meget gerne. Men det er her, de mørke udsigter kommer ind i billedet. Vi har nemlig den opfattelse, at her vil de fleste politikere svigte os igen. . . . Mener man fra politisk hold noget med det, der bliver sagt, så skal man også give os de fornødne efterforskningsmuligheder. De efterforskningsmetoder, vi benytter os af i dag, er blevet givet for adskillige år siden.«

Og han slutter så sit brev med at sige:

»Vi kunne tænke os, at man politisk for en gangs skyld gav os nogle muligheder, der havde til formål at beskytte den lovlige del af befolkningen. Føler den del af befolkningen, at de bliver beskyttet, så vil vi i videre udstrækning få deres hjælp.«

Det var i hvert fald gode ord, synes jeg, fra en af dem, der på samfundets vegne, på Folketingets vegne, til daglig skal bekæmpe den kriminalitet, som jeg desværre kan se, at et flertal i Folketinget ikke efter min mening vil give de tilstrækkelige midler.

Så vidnebeskyttelse. Jeg kan se, at der tilsyneladende tegner sig et flertal for, at man vil gøre mere, end man har gjort hidtil. Og det synes jeg er godt. Men igen kan man sige: Hvorfor skulle det tage så lang tid? Det her er jo ikke nye forslag. Det er jo tanker, der har været fremme i lang tid, og det var vel det, justitsministeren også sagde for et år siden, at her kunne man gøre noget, og man kunne gøre det hurtigt. Men der er altså ikke sket noget som helst. Hvis der er 1, 2 eller 3 af disse 15 forslag, man er uenig i, så drop dem i første omgang, og så kunne man da allerede for et år siden – eller i hvert fald ½ år siden – have fremsat de forslag, som lå grydeklar fra arbejdsgruppen, og hvor der stort set var politisk enighed. Det er et problem.

Lad mig så vende tilbage til nedskydningen ude i Kastrup og til de enorme frustrationer, politiet står med i øjeblikket, fordi der ikke melder sig nogen vidner. Og gang på gang har de ledende efterforskere via Ritzaus Bureau og pressen og tv sagt til nogle af alle de mennesker, der var til stede i Kastrup Lufthavn: Kom nu og meld jer. Og jeg står med et Ritzautelegram, der kom den 14. marts, hvor den ledende kriminalinspektør siger: »Det undrer mig, at vi ikke har hørt fra flere mennesker. Det er utrolig få, der har henvendt sig.«

Den blev lagt ind på mit bord af min sekretær, og hun havde så føjet til med sin egen skrift:

»Hvordan i alverden kan man undre sig over det? Jeg ville da meget nødig være vidne til noget som helst i den ovenstående hændelse.« Det var altså mordet derude. »Jeg tror, det er, fordi folk har en indgroet skræk for at blive kendt af rockere, som så kan forfølge dem senere.«

Og det er jeg da sikker på hun har ret i. Det er jo den opfattelse, befolkningen har. Det er farligt, og det er risikabelt, og derfor må det da være vores opgave også at give retssystemet en række af de muligheder, som der også er peget på i denne her rapport: at få fjernet bandedømte medlemmerne, at give mulighed for, at vidnet kan afhøres bag et tæppe eller andet, således at man ikke sidder ansigt til ansigt med den anklagede. Det kunne vi da have gjort for lang tid siden.

Så de civile agenter. Ja, jeg vil jo godt understrege, at det er altså kun i meget særlige tilfælde, man kan anvende civile agenter. Det er for det første kun, når det er strafbare handlinger, der kan give fængsel af mindst 6 års varighed. Det er kun, hvis der er en særlig bestyrket mistanke. Det er kun, når andre efterforsknings-

skridt ikke er egnede. Og det er kun efter en domstols afgørelse. Nu har jeg nævnt, at nogle af folketingsmedlemmerne, der i dag er imod, tidligere havde en anden holdning. Jeg har også nævnt, at blandt de syv personer, der sad i Strafferetsplejeudvalget, der i 1984 afgav betænkning om det her, var altså den nuværende ombudsmand – han var ikke ombudsmand dengang – der var også en advokat, der var også en dommer, og på dette område med hensyn til, at civile skulle have mulighed for at være agenter, da var de enige, samtlige syv.

Jeg kan da også sige, at justitsministeren har tidligere været enig i dette punkt. Justitsministeren udtalte til Jyllandsposten den 19. november 1995, jeg citerer:

»Politiet skal have lov til at bruge civile agenter i sager om grov narkokriminalitet. Dermed øges chancen for at ramme mellemhandlerne og bagmænd.«

Justitsministeren siger videre – nu kan jeg se, at tiden er løbet, så her skal jeg ikke sige videre, men han bakker så op med nogle gode og rigtige begrundelser, og jeg kan altså konstatere, at dette forhold står vi ikke alene med. Der er meget juridisk sagkundskab og også gode og dygtige politikere, der har støttet det. Jeg håber, at lovforslagene kommer til efteråret, og at i hvert fald et stort antal kan vedtages.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Det er meget vigtigt at sætte hårdt ind imod kriminalitet, især organiseret kriminalitet. Det gælder, uanset om vi taler om voldsområdet, om økonomisk kriminalitet eller miljøkriminalitet. Det arbejder vi derfor også på på alle felter i regeringen, og vi håber selvfølgelig at få så bred enighed i Folketinget som muligt.

Lad mig f.eks. om økonomisk kriminalitet sige, at her lykkedes det dog i finanslovaftalen sammen med Det Konservative Folkeparti at få sat økonomiske midler af til syv eller otte nye vicesstatsadvokater, der kunne tage sig af selskabstømmersager. Det var jeg glad for at vi kunne samarbejde om dengang. Det er også et vigtigt kriminalitetsområde at sætte ind over for. Jeg håber selvfølgelig også, at der bliver støtte til de forslag, miljøministeren arbejder med.

Så vil jeg i øvrigt gerne sige, at jeg også er glad for, at der har været talt om det internationale politisamarbejde, som er et meget vigtigt led i den handlingsplan, der har været omtalt meget. Jeg er meget glad for, at der har været så

stor tilslutning og opbakning omkring den del af det, som jo måske er den allermest afgørende, når det kommer til stykket, nemlig samarbejdet politimyndighederne imellem hen over grænserne. Det er det samarbejde, vi prøver at få etableret i en foreløbig form i European Drug Unit, forhåbentlig senere i en mere fast form i Euro-pol.

Der er altså områder inden for planen, som vi har kunnet samarbejde om, og det er jeg glad for.

Jeg er også glad for, at det har vist sig her under debatten, at der kan være stor enighed om at gøre noget mere ved vidnebeskyttelse og vidnebeskyttelsesprogrammet. Det synes jeg er vigtigt.

Jeg vil gerne tilføje, at jeg også synes, vi skulle supplere planen med nogle tiltag til en bedre behandling af ofrene, en bedre behandling af de efterladte. Gør vi det godt nok? Er det ikke også noget, vi burde tage ind i en mere helhedsorienteret politik? Der er også nogle menneskelige hensyn her, som vi måske nok skulle ofre lidt mere opmærksomhed.

Så har jeg også bemærket, at der er enighed om, at det kan være rigtigt at forbedre efterforskningskridtene, som politiet har mulighed for at tage, på en række felter. Der er selvfølgelig også områder her, der har været stærkt diskuteret, ikke mindst spørgsmålet vedrørende civile agenter, hvor jeg nu tror, noget af debatten her bygger på misforståelser. Jeg tror ikke, politiet har noget som helst ønske om f.eks. infiltration i kriminelle organisationer gennem lang tid.

Jeg tror, at det, der har været tale om, mere er, hvordan man får mest mulig kriminalitet opklaret i forbindelse med en konkret narkohandel, der er ved at foregå, og det kan være, at det måske bare er et spørgsmål om, at forskellen mellem meddelere og civile agenter skal præciseres noget nærmere. Jeg tror, der er nogle, der har haft overdrevne forestillinger om, hvad der egentlig lå i det begreb, men det må vi få opklaret nærmere i den debat. Men jeg har været glad for, at der også her har vist sig at være mange, der har sagt, at her er noget, vi skal drøfte, og som vi skal drøfte med alvor.

Jeg er også tilfreds med, at der er nogle, der har sagt, at det er vigtigt, at forskning indgår i det. Jeg har taget initiativ til, at ministeriet nu iværksætter et forskningsarbejde, der har ligget brak i 10 år, så det bliver genopstartet. Jeg tror, det er vigtigt for os hele tiden at prøve at få den

bedste viden frem, når vi skal vurdere de her ting.

Og så har jeg endelig hæftet mig ved, at den tidsplan, der ligger i beslutningsforslaget, også er den, som regeringen og regeringspartierne mener, vi kan leve op til. Det var derfor, jeg gav udtryk for i min tale, at vi vil prøve at få afsluttet arbejdet, som er et stort og indviklet arbejde – der ligger tre betænkninger plus denne handlingsplan til grund for det arbejde, der skal gøres – så betids, at vi kan fremsætte de rigtige og nødvendige forslag her i Folketinget inden udgangen af dette år. Så dér er vi altså enige om tidsplanen.

Jeg vil derfor appellere til, at vi på det her vigtige område ikke taler os fra hinanden, men prøver at tale os til hinanden. Jeg tror, det tjener samfundet bedst, hvis vi i bred enighed kan foretage de skridt, vi synes er rigtige på det her område.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Min korte bemærkning adresserer sig til ordføreren for forslagsstillerne, og jeg bad om den, inden jeg hørte justitsministerens ord fra talerstolen.

Jeg vil ikke prøve på at tale os fra hinanden, bestemt ikke. Jeg synes, at det var gode, kloge, vise ord, som vi alle må lægge os på sinde, og det er da også godt, synes jeg, at vi har kunnet fornemme, at vi undervejs i denne debat har følt, at det mere polemiske er trådt noget i baggrunden. Det dér med at skyde os, som er optaget af retssikkerhedsgarantierne, i skoene, at vi er forbrydernes venner, og at vi fremmer organiseret kriminalitet og sådan noget, det hører vi jo ustandselig, og det faldt heldigvis noget til jorden.

Men jeg må dog alligevel stille hr. Helge Adam Møller to konkrete spørgsmål, for han sagde fra talerstolen for et øjeblik siden, at det viser, hvad det er for mennesker, der sidder i de organisationer – det var først og fremmest med tanke på rockerne – og talte så om, at man fra Hells Angels' side havde søgt om foretræde i Retsudvalget. Derfor må jeg spørge om to ting.

For det første: Kan hr. Helge Adam Møller bekræfte, at han deltog i en retspolitisk diskussion i TV 3 for, hvad kan det være, 14 dage siden, på forhånd vidende om, at Jønke ville deltage i den? Jeg var selv opfordret og inviteret til at deltage i diskussionen, og så ringede de til mig om eftermiddagen, hvor udsendelsen skulle

på om aftenen, og sagde: Vi har gjort alle tiders scoop, nu kommer Jønke og skal være med. Det må vel nok blive en god diskussion.

Og så sagde jeg: Jeg kommer ikke. Jeg kommer ikke under nogen omstændigheder, når han skal deltage. For det første bliver det svært at få en principiel debat under civiliserede former, for han vil jo selvfølgelig sætte sit præg på debatten, og for det andet har jeg et princip om, at det deltager jeg ikke i, når han er der. Han er på udgang, og jeg ved, vi har en stor diskussion om, hvad man må bruge udgangen fra fængslerne til.

Jeg fik at vide, at det ville ødelægge hele udsendelsen, og jeg sagde: Det er jeres eget ansvar. Jeg kommer ikke. Men jeg har forstået senere hen – jeg så ikke selv udsendelsen – at hr. Helge Adam Møller var til stede. Var det med eller uden forudgående viden om, at Jønke ville komme? Jeg synes, det har meget at gøre med, om nu hr. Helge Adam Møller spiller med åbne kort, når han gang på gang tager afstand fra det.

Jeg har et andet spørgsmål, men det må jeg vende tilbage til, for nu lyser det rødt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jamen det kan jeg da svare kort og klart på. Jeg har to gange medvirket i direkte tv-udsendelser, hvor Jørn Jønke Nielsen har været, kan man sige, modpart. Den ene gang i »Eleva2ren« for et halvt års tid siden, og i TV 3 i »3 til Tiden« for ca. 14 dage siden. I TV 3's »3 til Tiden« fik jeg at vide, at det var Jørn Jønke Nielsen, der medvirkede, omkring kl. halv fire, fire, hvor det blev optaget samme dag kl. syv.

Begge gange har jeg fået at vide, at hvad enten jeg deltog eller ikke deltog, ville Jørn Jønke Nielsen under alle omstændigheder være med, og derfor har jeg i begge tilfælde valgt at stille op, fordi jeg syntes, det var urimeligt, at han som talsmand for efter min mening nok landets mest kriminelle organisation fik lov til at stå enten uden modspiller eller også med en, der måske havde samme kriminelle holdning, som han har.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det lyder som et eventyr, men ej af H.C. Andersen, at hr. Bjørn Elmquist skulle have sagt nej til at optræde i tv, men det var da interessant at høre lidt af hr. Bjørn Elmquists erindringer her. Hr. Bjørn Elmquist kan også sagtens være stor i

slaget og ikke ville møde Jønke i tv, når hr. Bjørn Elmquist hen over hovedet på et meget stort mindretal i Retsudvalget har gennemtruffet, at hr. Jønke skal optræde i Retsudvalget, og det skal vi finde os i. Det er en skandale af rang, at folkestyret skal stå model til at høre på den morderknægt.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Fru Birthe Rønn Hornbechs desperate forsøg på gang på gang at komme i debat om de her ting vil jeg lade falde til jorden, for jeg synes ærlig talt, at det er nede på et niveau, som ikke tjener denne debat ret meget.

Men lad mig fortsætte og over for hr. Helge Adam Møller drage den konklusion, at jeg synes, man skal være meget tilbageholdende med at kritisere andre for at møde Jønke, når man selv går ind i det med åbne øjne.

Jeg fik den henvendelse kvart over tre, og det var ikke mit ansvar, om deres program faldt til jorden eller hvad. Jeg sagde nej, og det synes jeg ærlig talt også, andre burde have gjort, men jeg skal ikke blande mig i det.

Jeg vil erkende, at det kan være en overvejelse om ytringsfrihed, om man skal deltage i en sådan debat. Det kan være relevant nok, men så skal man, vil jeg mene – det ville jeg selv i hvert fald – være yderst tilbageholdende med at stemple andre, der møder Jønke under andre former måske, som folk, der hjælper organiserede kriminelle og fanger på udgang, og jeg ved ikke hvad.

Jeg har et spørgsmål mere. Jeg prøvede med hr. Tom Behnke, men fik ikke noget svar.

Jeg vil godt spørge hr. Helge Adam Møller som ordfører for forslagsstillerne, for der står så pænt i bemærkningerne til forslaget – jeg citerede under mit første indlæg fra talerstolen det pågældende afsnit. Der står:

»Samtidig er det magtpåliggende for forslagsstillerne at fastslå, at bekæmpelse af rockerkriminalitet og organiseret kriminalitet ikke må medføre, at de grundlæggende hensyn til retssikkerheden tilsidesættes.«

Der skal altså være tale om en afvejning af modstående hensyn, som jeg må læse det.

Jeg beder da hr. Helge Adam Møller nævne bare ét eksempel, hvor denne balanceafvejning falder ud på en sådan måde, at man fra hr. Helge Adam Møllers side eller Det Konservative Folkepartis side eller forslagsstillernes side, hvem det nu skal være, må sige nej til konkrete efterforskningsmetoder. Bare ét eksempel.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jamen der er da ikke nogen af de her 15 forslag, som vi mener falder uden for den ramme, for så havde vi selvfølgelig ikke stillet dem, men jeg kan nævne snesevis af forslag, der er uden for den ramme.

Hvis der eksempelvis kom nogle her og sagde, at telefonaflytning skulle være tilladt i sager med en strafferamme på et halvt år, så vil jeg da sige: Selvfølgelig skulle det ikke være det. Eller at man kunne anvende civile agenter eller politiagenter i sager, der havde en strafferamme på et eller to år – så ville jeg da også blankt sige: Selvfølgelig skal man ikke have den mulighed. Så der er der da snesevis af sager.

Selvfølgelig foreslår vi ikke noget selv, som vi synes er i modstrid med de principper, og jeg vil godt måske elaborere eller sige et par ord om det, for forholdet mellem at stille de nødvendige og tilstrækkelige midler til rådighed i forbindelse med efterforskningen af alvorlig kriminalitet skal selvfølgelig nøje sammenholdes med, at det ikke fører til en risiko for det, man kunne kalde politistatsmetoder.

Sagt lige ud skal vi altså dels tilgodese retssikkerheden og dels sikre os, at vi ikke umuliggør myndighedernes arbejde med at opklare alvorlig kriminalitet ved at opstille så skrappe krav, at myndighederne, som jeg før citerede kriminalassistenten fra Gråsten for, reelt må give op. Jeg mener også godt, vi kan tilgodese begge krav, såvel retssikkerheden som det at give politiet bedre muligheder for deres efterforskning, og det mener jeg faktisk at den handlingsplan, som justitsministeren kom med sidste år, tilgodeser. Vi synes, den balancerer fint i hensynet til retssikkerheden, og samtidig erkender den, at vi her i Danmark ikke lever i det, vi kunne kalde Frode Fredegods tid, hvor man kunne stille en krukke guld ud om aftenen, og så stod den der stadig væk næste morgen.

Vi må altså erkende, at de retsregler og de efterforskningsmuligheder, som var gode nok for en generation eller to siden, ikke slår til i dag, og så må vi sikre os, at også de stærkeste, de bedst organiserede kriminelle og de mest hensynsløse kan pågribes og dømmes, og det mener vi altså vores forslag baseret på handlingsplanen medvirker til, uden at vi mener, de kompromitterer retssikkerheden. Det erkender jeg blankt at man kan anlægge forskellige betragtninger på, men det her er altså en handlingsplan udformet af en stor række fremtrædende, skal vi sige aktører på dette område.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Tak for svaret og tak for erkendelsen til sidst af, at man kan lægge balancen forkert. Men så vil jeg også godt have, at vi ikke for eftertiden, hver gang vi overvejer vores balance og det konkrete resultat af den, får skudt i skoene, at det er, fordi vi elsker forbryderne, eller at vi er forbrydernes ven, eller at vi hader politiet, eller at vi vil spænde ben for deres efterforskning. Det er simpelt hen, fordi vi foretager en afvejning på vore præmisser, som er lige så gode og demokratiske og respektable som præmisserne er, når Det Konservative Folkeparti foretager deres afvejning. Jeg siger jo ikke, at hr. Helge Adam Møller vil hjælpe alle de forbrydere, som vil blive ramt af en strafferamme, som ikke er højere end et halvt år eller to år, eller hvad den er. Det siger jeg da ikke af den grund. Men kan vi andre så ikke også få lov til at slippe for at få beklippet vores motiver, for det får vi hver eneste gang.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Nu lykkedes det også for mig at forstå det spørgsmål, som hr. Bjørn Elmquist stillede, og som han også stillede tidligere på dagen, nemlig: Er der overhovedet en grænse for, hvad Fremskridtspartiet vil være med til ud i at lave balancegang på retssikkerheden? Jamen det er der da. Det er der ingen tvivl om, og det sagde jeg også i mit indlæg, og det er jeg da ked af, hvis hr. Bjørn Elmquist ikke nåede at høre.

Jeg sagde blandt andet, at brugen af anonyme vidner selvfølgelig skal være på en sådan måde, at den tiltalte ikke alene på baggrund af anonyme vidner bliver dømt for en eller anden handling. Der sætter vi f.eks. en grænse for, i hvilken grad man kan bruge anonyme vidner. Vi sætter også en grænse, hvor vi siger: Det skal ikke være politiet alene, der bestemmer, om en tiltalt skal varetægtsfængsles, om der skal foretages aflytninger osv. Det er klart, at det er noget, der går ind over domstolene, så man får en vurdering dér. Så jo, vi har da også en grænse for, hvor langt vi vil gå.

Helge Adam Møller (KF):

Så tror jeg, det bliver sidste gang i denne debat, jeg går på talerstolen, men jeg synes godt, jeg vil knytte et par bemærkninger til specielt justitsministerens afsluttende indlæg.

Jeg vil først bekræfte, at det selvfølgelig er helt rigtigt, at vi, i hvert fald partierne bag

finansloven, netop i forbindelse med økonomisk kriminalitet har vedtaget nogle markante stramninger, således at der simpelt hen er flere mennesker, der har den fornødne ekspertise til at opklare disse forbrydelser.

Jeg vil også godt som en kommentar til økonomisk kriminalitet, hvor SF's ordfører i debatten tidligere sagde, at det var et område, vi savnede initiativer på, nævne det initiativ, som justitsministeren omtalte, og så sige, at dette beslutningsforslag omhandler økonomisk kriminalitet, som jo netop er en af de bedst organiserede kriminalitetstyper, hvor flere mennesker i forening sidder og planlægger, hvordan de kan snyde samfundet for store millionbeløb. Det går det her forslag jo direkte på, og det er derfor, det også hedder organiseret kriminalitet og rockerkriminalitet. Det er to ting, ikke kun det ene.

Så siger justitsministeren, at man også arbejder på nogle lovforslag eller initiativer til efteråret vedrørende bedre forhold for ofre og efterladte, og her kan jeg sige, at det vil vi meget gerne være med til.

Vi ved jo alle sammen, at en kriminel eller i hvert fald en sigtet for en kriminel handling, straks han bliver sigtet, får beskikket en forsvarer, altså en specialist, som kan hjælpe ham eller hende, og det er jo godt nok. Det er faktisk et led i de retssikkerhedsgarantier, som vi har talt meget om, alle partier.

En af de tanker, jeg synes, man skulle arbejde på, er, at vi kunne vel i og for sig også overveje at lave en tilsvarende ordning for ofrene for kriminalitet, ikke i form af, at de fik en advokat – det tror jeg såmænd ikke er det, de har mest brug for – men at de fik en mand eller en kvinde, som havde en særlig uddannelse, typisk var ansat ude i den kommunale forvaltning, og som lige så snart offeret populært sagt var kommet til bevidsthed igen henne på hospitalet, hvis det var en så alvorlig kriminel handling, stod ved siden af og sagde: Her er jeg, og jeg er specialist i at hjælpe dig både med hensyn til den behandling, du skal igennem her på hospitalet, den psykiske bistand, du skal have, hvordan erstatningsreglerne er osv. osv.

For jeg tror i virkeligheden, at reglerne på mange områder er gode nok i øjeblikket, men menigmand kører tit fast i dem. Det er et bureaukrati og en lovjungle, så det synes jeg også var en tanke. Jeg beder bare om, at man overvejer noget i den stil.

Og så endelig til sidst, når ministeren også snakker om bedre forhold for ofre og efterladte:

Det kunne også eksempelvis være efterladte til ansatte i staten, som i forbindelse med udøvelse af deres hverv, altså mens de er i tjeneste, mister livet. Den, jeg tænker på i øjeblikket, er selvfølgelig enken efter politimanden Morten Mortensen, som tilsyneladende i øjeblikket ikke kan få advokatbistand efter de gældende regler, og hvor jeg tror, der er ganske mange – i hvert fald inklusive mig og mit parti – der synes, at det er vel urimeligt.

Kan det være rigtigt, at ofrene og de efterladte fra kriminelle handlinger kan få hjælp, mens den efterladte efter eksempelvis en politimand, som har mistet livet under udførelsen af sin tjeneste, ikke kan få hjælp? Der er vel et og andet, der ikke rimer helt. Det kan godt ske, at det er i overensstemmelse med love og paragraffer, men det er jo os, der laver lovene og paragrafferne, så jeg beder også om, at det indgår i justitsministerens overvejelser.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg synes ikke, man skal lave en debat på baggrund af enkeltsager, det er jeg i og for sig imod. Men når det nu bliver rejst på denne måde, vil jeg gerne sige, at det offentlige og staten helt selvfølgelig har foretaget sig en lang række ting i den pågældende sag.

Når man taler om advokater, er det sådan, at man kan få beskikket en advokat, når man skal sigtes, eller når man skal være vidne. I den pågældende sag er der tale om et civilt søgsmål i et andet land, der var ikke den økonomiske trang, som der normalt ville være i den slags sager, og fagforbundet havde på forhånd sagt, at de ville betale for det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 102:

Forslag til folketingsbeslutning om en mere effektiv afsoning i fængsler og arresthuse.

Af Birthe Rønn Hornbech (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.

(Fremsat 28/2 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Der er tale om et meget omfangsrigt beslutningsforslag, der berører store dele af Kriminalforsorgen, og det er ikke muligt for mig at komme ind på alle 20 punkter, men jeg skal prøve at tage så meget som muligt, og det bliver måske så lidt længere end sædvanligt.

Om punkt 1 vil jeg sige, at jeg ikke er enig i bemærkningerne om, at reglerne om udgang og besøg blot er med til at udhule de idømte straffe. Ordningerne om udgang fra og besøg i fængslerne er et væsentligt led i Kriminalforsorgens bestræbelser på at mindske risikoen for, at den indsatte efter løsladelse falder tilbage i ny kriminalitet.

Udgang og besøg giver bl.a. den indsatte mulighed for at fastholde forbindelsen med familie og venner og er egnet til at fastholde den indsatte i et ansvar for sin egen og en eventuel families tilværelse.

Til spørgsmålet om faren for indsmugling af narkotika ved udgang og besøg vil jeg sige, at vi har rimelige forholdsregler mod indsmuglingsfaren. I øvrigt mener jeg ikke, at vi i kampen mod narkotika i fængslerne skal fokusere udelukkende på selve indsmuglingsfaren. Det væsentlige er at motivere den enkelte indsatte til at ophøre med sit misbrug, f.eks. ved ophold i en kontraktfængselsafdeling.

Med hensyn til forslagene under punkt 3 og 4 er jeg ligesom forslagsstillerne tilfreds med, at der i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 1996 er afsat små 6 mio. kr. til forbedring af den ydre sikkerhed i de lukkede fængsler.

Jeg tror ikke, at der generelt er behov for en bedre teknik til overvågning, men der kan være behov for at udvide antallet af overvågningskameraer. En del af den afsatte bevilling vil derfor også blive brugt til dette formål. Resten af bevillingen vil blive brugt til nye bevægelsesalarmer

og sikring af portene på flere fængsler samt en række andre sikkerhedsforanstaltninger. Forslagsstillerne går ud fra, at de midler, der er afsat på finansloven, ikke er fuldt tilstrækkelige, men jeg synes, man skal vente og se tiden an.

Kriminalforsorgen er meget opmærksom på behovet for efteruddannelse af fængselspersonalet, som er nævnt i punkt 5, og arbejder for tiden på en yderligere forbedring på dette område. Det er bl.a. også her, der er sat penge af i aftalen mellem Det Konservative Folkeparti og regeringen.

Det foreslås i punkt 6, at straffelovens § 83 skal udvides, og at der skal idømmes strengere straffe for kriminalitet begået under afsoning.

Straffelovens § 83 giver mulighed for strafforhøjelse til det dobbelte, når indsatte begår vold og anden personfarlig kriminalitet mod fængselspersonale og medindsatte.

Det har imidlertid også efter reglerne i straffelovens § 80 betydning, hvis en lovovertrædelse begås under afsoning. Det vil typisk have betydning i skærpene retning for straffen, hvis indsatte begår f.eks. tyveri eller narkotikakriminalitet under afsoning. Der er derfor efter min opfattelse ikke behov for at foreslå ændringer på dette område.

Til punkt 7 om skærpede disciplinærstraffe ved undvigelse eller ved udeblivelse vil jeg blot sige, at jeg ikke tror, at antallet af undvigelses eller udeblivelser ville blive mindre ved at skærpe disciplinærstraffene. I øvrigt er der også mulighed for at overføre folk til lukket anstalt og nægte udgang eller prøveløsladelse, hvis det skønnes nødvendigt.

Forslagsstillerne foreslår i punkt 8, at der bør være mulighed for at varetægtsfængsle strafafsonere, der pågribes under undvigelse. Efter beslutningsforslaget skal en strafafsoner kunne varetægtsfængsles alene på grundlag af en formodning om, at strafafsonerne normalt ernærer sig ved kriminalitet under undvigelse. Jeg mener, at der ligesom i dag skal være en konkret mistanke om kriminalitet af en alvorligere karakter, før der træffes beslutning om varetægtsfængsling. I øvrigt vil en undvegen strafafsoner ved pågribelsen jo straks blive indsat til fortsat fængselsafsoning.

Forslagsstillerne nævner i punkterne 9 og 10, at der generelt bør ske udskydelse af prøveløsladelsestidspunktet, når den indsatte har begået kriminalitet under afsoning eller misbrugt narkotika i fængslet. Jeg mener, at afslag på prøveløsladelse fortsat skal ske efter konkret vurde-